

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903
Former Editor, Manilal Gandhi—1918-1956

All men are equal before God. Therefore to look down upon a man because he is not one of us is to sin before God and Man.—Ibid.

We cannot secure justice by copying the evil ways of one another. If two men go out riding and one falls down, is the other to follow suit? That will merely result in breaking the bones of both—Ibid.

No. 6—Vol. LV.

Friday, 15th February, 1957

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: SIX PENCE.

AFRICANS REJECT VIOLENCE

SOUTH AFRICA cannot become democratic while racial policies endure," Father Trevor Huddleston told an audience of over 4,000 in the Central Hall, Westminster recently.

"Opposition must take place outside Parliament because no constitutional means exist of bringing pressure to bear inside. Yet opposition becomes an offence against the State—potential treason or Communism!

"Non-violent protests, and they have always been non-violent—I have never heard a single responsible African leader advocate violence—become occasions for police action."

Earlier Father Huddleston had surprised his audience by saying that 42 of his documents held by the South African police included his membership card of the Conservative Party.

He asked Europeans whether if Africans and Indians in South Africa, who were all Commonwealth citizens, found Commonwealth representatives at the United Nations abstaining from voting against apartheid or voting with South Africa, they could blame them for looking to the Communists for help.

He concluded, "This is a supreme opportunity of showing that the conscience of this country is not dead."

Luthuli's Message

At the beginning of the meeting a message on tape from Chief Albert Luthuli,

smuggled through to Canon Collins, was played. It was made just before his arrest. In it the African pacifist leader said:

"The Church of Christ must boldly challenge the conscience of the rulers and

By

RONALD MALLONE

the peoples to create in their countries conditions that would bring about the realisation of Christ's programme which he enunciated to be to 'preach good news to the poor, proclaim release to the captives—and the acceptable year of the Lord.'

Other speakers included Joseph Grimond, M.P., James Callaghan, M.P., who said of the 150 accused of treason, "These men and women are fighting **your** battle," and Gerald Gardiner, Q.C.

Mr. Gardiner said the South African Government, to combat passive resistance, had passed laws by which money proved to support passive resisters could be confiscated. The Criminal Law Amendment Act made those who protested against any law liable to three years' imprisonment and/or whipping.

Intercourse between a white and black who were married and had children made the married couple liable to sentences of five years.

Though any law causing

hostility among the races was not communism, any protest against it was legally "communism!"

Under the 1951 Act anyone was a "Communist" if the Governor General of South Africa or the Administrator of S.W. Africa said so!—"Peace News."

NEW APPROACH

MOVING his Private Member's motion in the Assembly, Mr. A. Hepple (Lab., Rossettville) said that the time had arrived for South Africa to adopt a new approach to race relations, and to provide a forum for the exchange of views across the colour line on all matters affecting the welfare of the entire population.

It is absolutely essential, in the interests of racial harmony, that everyone should have some place where they can present their views through their chosen representatives."

The United Nations' declaration of human rights cut right across South Africa's limited form of democracy, and presented problems which could not be solved by unilateral action by one section of the population only.

There should be a national convention where all groups could meet and discuss the problems of the day. So far there had been no attempt to get together to discuss these problems.

The Whites assumed that whatever they did must be accepted by the non-Europeans as the right thing,

while the non-Europeans looked upon the actions of the Whites with suspicion.

This Parliament was particularly isolated from the non-Europeans and the present representation of the Africans was not as satisfactory as it should be.

The White section of the people enjoyed a normal democracy and had the redress of the ballot box if they disapproved of the Government.

White Dictatorship

But this did not apply to the non-White community, and against the 3,000,000 Whites who enjoyed this democracy there were 10,000,000 Blacks who did not.

Mr. Hepple said that in the circumstances South
(Continued on page 5)

INDIAN OPINION

FRIDAY, 15TH FEBRUARY, 1957

Government And The Boycott Movement

It has been announced, as we go to Press, that substantial sections of the African community in Port Elizabeth have boycotted buses in their area in sympathy with their fellowmen in Johannesburg. This move is one direct outcome of the Government's provocative attitude towards the Rand boycott.

Fairminded people in this country and overseas will remember that peaceful bus boycotts by Africans along the Witwatersrand are an old and well-tryed method of keeping the fares within manageable proportions. Alexandra Township, in particular, has a well-established tradition of resorting to the boycott to make the bus owners amenable to African reason. In short, the history of bus boycotts shows that African opinion is very sensitive on the question of fares.

Thus, when the charges went up it was only natural that people should react in the only way open to them—to walk all the way from Alexandra to Johannesburg. This demonstration was most orderly and peaceful. People observed the rules of the road. No agitator roused them against White domination. Not that it was bad to tell people that White domination is evil. The workers were concerned only with getting to their jobs and at the same time determined to make it clear that they could not afford an increase in the bus fares.

Against the background of some of the things Government spokesmen had said on the treason trials, it is not surprising that the rulers saw in the boycott, not a genuine demand for relief, but a direct challenge to White supremacy, which it was not. Once the boycott was seen from this light reason would naturally be thrown to the winds. In every reasonable African who supported the boycott, the Government would see a conspiring agitator. The Minister of Transport went into a sparking rage and called upon all true White men—the heads of Commerce and Industry, die Sakekammer, White Trade Unions—to stand together in the face of what he described as the Congress threat.

This unwarranted and unfair attack on the African National Congress; this imputation to the ANC of motives it did not have plus the Ministers' theatricals were bound to have only one effect—to give national dimensions to a dispute that was strictly local. That is what happens when responsible Ministers approach every issue affecting the African from the perspective of the bloodbath. In the intemperate diatribes the Minister and other Government supporters hurled at

the ANC the African community saw the Black race as a whole attacked.

It has not been denied that the African National Congress would be naturally interested in any endeavour to improve the lot of the African. If Congressmen have been among those who have played an important role in the boycott that is simply because Congressmen are very much alive to the need for reform. But to say that the entire boycott movement has been organised by the ANC for a major demonstration of strength at this stage is a piece of wild exaggeration which can come only from people who, as the apartheiders do, wilfully refuse to see reason beyond race and colour.

It is now clear that the Minister put a wrong construction on events surrounding the boycott. From that error issued another. The Government immediately called for a virtually White front in a dispute that was strictly economic. The result of all this now is that African opinion has been shocked into seeing the boycott from a new angle. The effect of mouthing threats and throwing out wild challenges has evoked in the African a prompt and definite response—as can be seen in the action of the Port Elizabeth community.

Let the fact be faced frankly that if the Government continue in their ostrich-like attitude the possibility is that other centres might join Port Elizabeth. Clumsy Ministerial tactics, inspired by dangerous ideological obsessions, are now converting a purely local dispute into a national crisis. Of course it suits the Government to throw the country into a mood of perpetual crisis. It can only be in this state of mind that the present transition to a fully-fledged Police State cannot be halted.

In the circumstances we wish to appeal, first to the leaders of Industry and Commerce and, secondly to the White Press, not to allow White opinion to be stampeded into seeing in the boycott something which can be tackled only by bloodbath methods. The thing to do is to continue to see in the boycott a genuine demand for relief. There are at least two feasible ways out. Either there should be a slight increase in wages to meet travelling expenses or the bus owners should be persuaded not to raise the fares. Secondly, all reasonable people should concentrate efforts on creating an atmosphere where a negotiated settlement will be possible and oppose strenuously any attempt by the Government or the Police to settle the dispute by force.

If Union Jack Goes

NON-EUROPEAN leaders have chosen to ignore the controversy around the Union Jack at the moment. While the reasons for this can be appreciated sight should not be lost of what would go with the Union Jack if it went. And this aspect of the controversy is something of vital interest to every non-European.

The Union Jack is certainly not a guarantee to the man of colour that the rights, privileges and immunities

it symbolises will be extended to him. Far from it. At the same time in a situation where the area of liberty shrinks steadily in the life of the nation the Union Jack is a real symbol of hope to those who cherish the basic liberties which shine brightest in the British way of life.

These liberties the non-European seeks for himself, too. To haul down the Union Jack while South Africa drifts distinctly in the direction of the Police State is to blow out one more light which flickered, perhaps dimly, amidst the deepening darkness and tyranny of the present. But it should awaken both the oppressed non-European on the one hand and on the other the European whose very future is threatened by the removal from our national life of the Union Jack, to the fact that what are being attacked now are no longer race or colour but specific values of life dear to the White or non-White democrat alike.

Recent events have shown that neither the European democrat nor the non-European working alone, has the power to defeat the tyranny of apartheid. Neither the European nor the non-European, by himself, can defend successfully at present the values they both cherish. Joint defence of these values and the way of life to which they give form is the only effective way of ensuring that the Union Jack shall not be pulled down forever.

Against this background the European who genuinely seeks to defend the Union Jack and the values it symbolises will realise that the only real guarantee of survival for the things he considers precious is to give the non-European a vested interest in their defence. From this realisation should follow recognition of the fact these values are safest where they have effective meaning for the non-European.

Thus, while it is vital for the survival of the Union Jack that the English-speaking South African should reconsider his attitude to the man of colour, it is important that the non-European should not stop merely at seeing the obvious in the Flag controversy.

New Approach

(Continued from front page)

Africa could not be surprised at being accused of having set up a White dictatorship in the Union. What was worse, along the present lines, there must be subversion and revolt sooner or later.

No people anywhere in the world would continue to accept a position of inferiority for ever.

"No matter what extreme views are held by one side or another, the accused is to find a middle course of compromise.

"I appeal to the Nationalists and the United Party to look at this proposal in this light, and to try this experiment of getting together between all sections and see if we cannot solve these

burning questions," said Mr. Hepple.

Apartheid Could Be Destroyed

The Minister of Native Affairs, Dr. H. F. Verwoerd, rejected the idea of a multi racial national convention to consider ways and means of attaining racial harmony, entrenching fundamental rights and making the best use of the human and material resources of South Africa.

"The idea of such a convention rests only on the basis of creating a situation in which Apartheid could be destroyed," he said.

"It is an idea of introducing an era in which the non-Europeans would no longer be in the position of a ward, but would be in a position to decide the future of both Black and White in South Africa.

"The non-Europeans would be the arbitrators not only of the future of the Blacks but of the future of the Europeans and of White civilisation," added Dr. Verwoerd.

The Minister was replying to a Private Member's motion, introduced by the leader of the Labour Party, Mr. A. Hepple (Rosettenville).

The Minister said he wished to give a warning that what was aimed at in the idea of this convention was not only something quite futile which could lead to nothing, but something that was positively dangerous.

Conflict

If there ever was to be conflict between White and Black it would be at such a convention, which would obviously not only fail but would lead to increased division.

What Mr. Hepple ultimately aimed at was equal rights for all.

Mr S. F. Waterson U.P., Constantia) moved an amendment that:

"This House, while adhering to its conviction that the multi-racial problems of South Africa cannot be solved without the co-operation and close consultation of the White people in the first instance, and later with the non-Whites is of the opinion that in view of the steadily increasing rigidity of the ideological policies of the present Government, the idea of a national convention is now impracticable, and in respect of the major problems between the White and Bantu the proper approach is that laid down in the stated policies of the United Party."

Mr. Waterson said that the United Party had advocated a

national convention or volkskongress in the past. They were trying to find a bridge across which people could meet to discuss these matters. They put that point of view across for years, but it was not to be.

The Government had made it abundantly clear that they wanted no consultation with their European countrymen who did not belong to their Party.

They had created the impression over the years that they regarded non-European policy and particularly Native policy as much too valuable an election weapon to risk taking it out of the Party political arena.

That was why they had become more and more intolerant, until today anybody who dared to question their views was well on the way to being regarded as a Communist.

Mr. Pragjee Khandubhai Desai

WE have received the news that Mr Pragjee K. Desai, who is an old Passive Resister of South Africa during the days of Mahatma Gandhi, and who is also one of the old settlers of Phoenix Settlement, when it was first founded, is at present touring the Rhodesia and the Union We wish to accord a hearty welcome to this old veteran and also to wish him all of the best during his brief stay among us.

NOTICE

Tourists going to Lourenco Marques must have Passports marked:

"South African Citizen"

Those marked:

"Indian" Nationality

"Undetermined British

Subjects" are not permitted to cross Border.

New Section For Our Readers

WE have pleasure in bringing to our readers in serial form the abridged and simplified version of Mahatma Gandhi's autobiography. It is written by Gertrude Murray and is entitled "Gandhiji: The Story Of His Life." This new serial will begin from March 1, 1957. We hope to give our readers pleasant and educational reading—so inform your friends and watch out for 'Indian Opinion.'

Subscribe now if you are not already a reader of 'Indian Opinion.'

Subscription rate: £1 10s. 6d. per annum.

Address: Manager:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Apartheid Disliked

WHEN Senator Billinger told the Senate that the non-Europeans were showing their dislike of apartheid in every possible way in the Transvaal—as for example, in the bus boycott—the Minister of Labour, Senator J. de Klerk, interjected: "You admit, then, that it is a political boycott?"

Senator Billinger said he did not admit it was a political boycott. The boycott was symptomatic of what was happening among the African people. They were making great sacrifices in their determination to show White South Africa that they were going to have a fair deal in the very near future.

The Minister of Transport had now withdrawn certain railway trains and coaches, and had banned the sale to Africans in certain areas of all tickets except season tickets.

Attempts had been made to stop Europeans using their cars to give non-Europeans lifts to work, but he hoped Europeans would continue to offer lifts.

The Government should behave in a statesmanlike manner and restore the *status quo* while consulting the non-European. If it had done this in the first place there would have been no trouble.

The Minister of Labour: You know you are talking nonsense.

Senator Billinger said there had been shooting in Pretoria and the use of truncheons in the most savage manner.

A boycott of the beer halls was now being launched.

"The very fact that the Africans are talking about boycotting beer halls means that another method of subsidising them will have to be found or, what is only rational, their wages will have to be increased to a point where they are self-supporting"

Hardest Hit

The Africans had been hardest hit of all groups by the rise in cost of living and should receive the greatest assistance.

The manager of Native Affairs in Pretoria had said the Africans could not pay the increased bus fares and that it would be unwise to force an increase on them. He did not challenge the economic position outlined by the bus companies, but paying them a subsidy from the Native Levy Fund was like robbing Peter to pay Paul.

Senator L. I. Rubin (Natives' Representative) said that when the Government came to power in 1948 it had promised a segregationist paradise, but all it

could show was a few separate entrances to railway stations and a few separate seats in buses.

No Contact

The Minister of Native Affairs had not fulfilled his function by not having contact with the spokesmen of the African people.

He knew the Minister would answer by saying that he was not going to deal with agitators. However, would expect a responsible Minister to listen to what the Africans had to say even if he did not agree with them.

The conference organised in Bloemfontein last year by the Federation of African Ministers on the Tomlinson Report had held out the hand of peace to the Government, but the Government had refused to have anything to do with them.

China Trying For Talks On Kashmir

THE Chinese Premier, Mr. Chou En-lai, called on India and Pakistan to settle the Kashmir dispute by themselves and disclosed that his Government was "trying to promote direct negotiations" between the two countries on the subject.

He declared that "no good result will be achieved by referring the Kashmir dispute to the United Nations" and expressed his "firm disapproval" of any plan to send U.N. troops to Kashmir.

Answering a barrage of questions on the Kashmir problem at a press conference in Colombo Mr. Chou accused the Western Powers of "trying to exploit the dispute in order to create conflict between India and Pakistan."

Mr. Chou asked whether, as a result of his recent talks with Indian and Pakistani leaders, he felt there was scope for "direct negotiations" on the Kashmir problem between the two countries.

He said the leaders had not expressed themselves either for

The treatment of the African advisory boards' conference by the Minister of Native Affairs had introduced a standard of Ministerial behaviour which was a disgrace to South Africa.

Putting Out Story

The Nationalist Party could not go on forever putting out the story that the White man was a superior creature and had the monopoly of Western civilisation, and that they had to save the country from Soviet Communism.

The action taken by the boycotters was the only one that could be expected from a group of people who lived a long way from their work and were then expected to carry a financial burden they could not afford.

The behaviour of the 60,000 boycotters had revealed that they had acquired one of the most important characteristics—the ability to resist something they disliked in a dignified and reasonable manner; which was an example to the rest of the country.

or against such negotiations. He expressed the view that a certain "process" had to be gone through to pave the way for direct talks.

"There were certain difficulties," he said, adding that this Government was "trying to promote direct negotiations instead of allowing the Western Powers to create conflict and dissension" between India and Pakistan.

China Stands Firm

Mr. Chou said that even without U.S. recognition, China would "continue to exist and live quite well. The U.S. may not recognise China for ten, a hundred or even a thousand years...China will not topple—she will stand on her feet still more firmly."

Mr. Chou warned Asian countries against accepting Western aid in return for certain privileges. If aid had no strings attached and was on the principle of equality and mutual benefit, such help would be welcomed by all Asians, including the Chinese people, he said.

"But help given in return for privileges such as bases, though producing some benefit for a brief period, is eventually harmful to the receiving countries," he declared. "It has been shown that such a policy would force people in the receiving country to bear the burden of military expenditure instead of using the resources for construction."

Patriots For Peace

Frank A'Lann, M.P., writes in the London "Peace News":—

I KNOW that many in the peace movement have been depressed by the jingoism of large numbers of their fellow countrymen who objected to Eden's war of aggression only when the cost began to hit them personally.

Yet I am confident that the fear of war and the longing to be left alone in peace is far more widespread, particularly among the mothers. There is a great anti-war feeling waiting for a lead. When mankind itself is threatened with extinction there is sheer preservation the species will throw up an opposition to war.

The gentlemen who like to wrap themselves in the Union Jack are not necessarily the true patriots. We who work for peace love our country too. That is why we want to free it from a Government which has taken it to an unjust war and has dragged the country's name in the mud.

Captain Waterhouse, speaking in the Commons, said: "We are witnessing, possibly, a return to Britain's greatness." There is a way Britain can be great—but not the way Captain Waterhouse means. Not by war but by peace, by being the bridge between the two great blocs in East and West.

Let's have some true patriotism, the patriotism of Tom Paine, who declared: "The world is my country."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market St. Johannesburg, Phone 33-1654.

Immigrant Indians Appeal

TWO Indian women who were given permission to enter the Union to marry and who were subsequently declared prohibited immigrants when they arrived, applied in the Supreme Court in Maritzburg for a declaration on points reserved in an appeal to the Durban Immigration Board.

Both women entered Durban by ship on May 31, 1953, and both were removed by the immigration authorities to the central jail. There on June 3 they were issued with notices declaring them to be prohibited immigrants.

On June 4, 1953, both women were married.

Sara Bibi married Essop Mahomed Paruk and Miraim Bibi married Ahmed Dawood Simjee, both of Caslisle Street, Durban.

On the following day both appealed to the Durban Immigration Board against the decision of the principal immigration officer in declaring them prohibited immigrants.

The present case arises out of special points raised at the hearing of the appeal.

In statements attached to the papers, the principal immigration officer of Durban, Mr. G. C. de Wet, said that permission had been granted for the introduction of the women into the Union.

But on February 10, 1953, the Minister of the Interior had made a statement to the effect that the Government intended to prohibit the further entry of Indian wives and children and would, in the near future, amend the Act to give effect to that decision with retrospective effect from February 10.

He said that on June 3 both women were served with prohibition notices. They had appealed on June 5.

The application is being heard before Mr. Justice Holmes and Mr. Justice Caney. Mrs. J. J. Freeman, Q.C., is appearing for the women with Mr. L. Magid, Mr. D. J. Shaw is appearing for the Government.

Black Flag For South Africa

THE London "Daily Mirror" columnist Cassandra (William Connor) said under the heading: "The Black Flag": "For once I am in agreement with the Prime Minister of South Africa, Mr. Strijdom.

"He wants to haul down the Union Jack, which on many ceremonial occasions is flown alongside the South African flag.

"Nothing could be better in my view. Great Britain and the Crown cannot afford to be

linked up with this racist madness.

"When the Union Jack's gone, let Mr. Strijdom replace it with the Black flag. Black for the dishonour of the deeds he is committing against 9,000,000 South Africans. Black for depriving them of their votes. Black for uprooting them from their homes. Black for lowering their standard of education, and black for the cold, un-Christian wickedness of it all."

Boycott Seen On B.B.C. Television

THE bus boycott by Johannesburg and Pretoria Africans was graphically portrayed to millions of Britons when the B.B.C.'s television news programme included a film with commentary depicting various aspects of the demonstration.

Great streams of Africans were shown at different stages of their long walk to and from work and European motorists were seen pulling up to offer them lifts or setting the grateful Africans down nearer their destinations.

The commentator gave an explanation of the economics of the dispute including the cost of the boycott to the bus company and mentioned the possibility that the Government might have to subsidise it if it was unsuccessful in applying the authorized increase in fares.

Reports by the B.B.C.'s South African correspondent have also been featured in the sound programmes and various national newspapers have given prominence to the subject.

A report from Johannesburg

by Harry Bloom in "Reynold's News" stated "squads of armed police are expected to enter the boycott areas to 'protect' those who supposedly want to use the buses. Such 'protection' almost always leads to

trouble.

"It is going to be trying because the Government is itching for an excuse to smash by force a campaign until now completely peaceful and without incident."

More Non-Europeans In Natal Studying Afrikaans

NON-EUROPEANS in Natal are studying Afrikaans in rapidly increasing numbers. This is shown by figures supplied in Maritzburg by an official of the Saamwerk Unie, which conducts the Taalbond examination in Afrikaans throughout the Union, South-West Africa and Southern Rhodesia.

There were 844 non-European entrants from Natal in the Taalbond preparatory examination held last year. The previous year there were 265 non-European entrants.

In the Lower Taalbond examination, which is equivalent to higher grade Afrikaans in the Junior Certificate, the non-European entries in Natal increased from 100 to 260. There was also a slight increase in the Higher Taalbond non-Euro-

pean entries. (Higher Taalbond is equivalent to higher grade Afrikaans in the matriculation.)

In the whole of the area covered by the examination, 4,153 Europeans and 1,407 non-Europeans sat for the preparatory examination. For the Lower Taalbond there were 4,629 European entrants and 526 non-European entrants.

For the Higher Taalbond there were 1,337 European and 143 non-European entrants.

No figures of passes are available yet, but it is understood that the candidates in the preparatory examination did "fairly well." In the Lower Taalbond the results were not so good as last year, but in the Higher Taalbond the results were very good indeed for Europeans and non-Europeans.

FROM THE AFRIKAANS PRESS

Politeness To The African Pays

RECENTLY a Bantu clergyman of the Hermansburg Mission Society, who has sacrificed much to bring his compatriots the gospel, had to travel by train to the synod of his church. When he showed the ticket examiner his concession card as a clergyman, the latter rebuffed discourteously.

That manner of behaviour is undoubtedly going to antagonise the Bantu against our Government. Should it surprise us if such a clergyman stirred up his congregation against the white man?

I want to tell our younger generation especially: think of the future! Let us treat the Bantu, even if his skin is black, as a human being with a soul and thereby assist our Government. Think only of how the Voortrekkers treated their servants.

When I was still a boy, my father, as superintendent of the

Hermansburg Mission Society, had to make an inspection tour by ox-wagon. We outspanned at the brook at Boshoeck. There Oom Willem Grobler with his dignified bushy white beard approached us through his lands and invited us to his house.

My father then had to perform divine service at the house. All the African servants were first called, and they had to take up a position on the floor to listen.

... Thus did our forefathers treat their African servants as human beings. The children were not allowed to call the old Africans by their names. They had to talk of Aia Siena and Outa Ja!ob.

Let also think of the future. . . .

Take the advice, therefore, of an 80-year-old man and treat the African properly and assist the Government.

- Letter to Die Vaderland

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

**Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY,
the best of all Gifts.**

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

**NEW NYLON
SAREE MATERIALS**

— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd	Real Benares and Jarl Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jarl Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	Also Leather 8/6 & 10/6 pair
BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

SEE INDIA

Read About India's Future Progress

**Indians To-day Lead The World To The
Greatest Climax**

You Will Be Surprised To Learn From These Pictures

	s.	d.
"Illustrated Weekly of India"—Asia's Finest Picture Magazine now on for sale.....Latest Issue	10	6
March of India—Indian Information	4	9
Caravan—A Profroma of India	2	1
Aryan Upasana—Prayer Book in English	1	7

HINDI MAGAZINES

AJKAL	1	6
MOHAMOR KHANI	1	0
DHARAM YOGA	1	6
BHAL BHARITI	1	0
MANMOHAN	1	0

**Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical,
are sold by us.**

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707.

P. O. Box 2524.

London Letter

(From Our Own Correspondent)

★ ★ ★

January 28—February 2.

Accra

THE Colonial Secretary, who is on a six-day tour of the Gold Coast, left Kumasi for further talks in the Northern Territories after a full day's informal discussions with political and interested organisations in Ashanti where the opposition to the Gold Coast Government is centralised. Welcoming him to the region, the Asantehene, the head of the nation, said: "We are not against the C.P.P. as a party or as the Government. Myself and the other chiefs of this region are not anxious for political power, but we want to preserve our tradition and institutions. That is why we have come together as a people against the dictatorial attitude of the present Gold Coast Government. Now that Britain is to withdraw we wonder what future we have. We are not in a happy mood."

In reply, Mr. Lennox Boyd said he hoped his visit would be the first of many. The people of Britain were proud of their association with Ashanti. Britain greatly valued its institutions and knew how deeply the Ashantis valued theirs. He would do his best to smooth out the difficulties and remove their fears.

London

The African National Congress of Northern Rhodesia has invited Mr. James Johnson, Labour M.P., to visit that territory as its guest. He feels honoured by the invitation and hoped to start his visit during the first week in March. Mr. K. D. Kaunda secretary general of the Congress, has told Mr. Johnson that at the last annual conference of the Congress in Lusaka it was decided that a Labour member should be asked out to Northern Rhodesia "to see what is happening in this country." The executive decided that Mr. Johnson should be the guest because of the interest he had shown in the House in Rhodesian affairs and because of his services to Mr. Nkumbula, president of the Congress, during a visit to London some months ago. Arrangements are also being made for Mr. Johnson to visit Nyasaland... (He) was a member of the Parlia-

mentary delegation which visited Kenya in 1954.

Christian Action's fund in connection with the treason trials in South Africa have so far received £3,000 towards its preliminary target of £10,000. The sponsors declared that more money was urgently needed for the fund whose purposes are to provide for the legal defence of the accused, to aid their families and dependents, and to help ensure that the conscience of the world is alive to the issues at stake."

During the Committee stage of the Ghana Independence Bill in the House of Lords, Lord Ogmore moved an amendment to delete the provision which would not allow the Colonial Development Corporation to start new schemes in an independent Ghana. Lord Home (Secretary for Commonwealth Relations) resisting the amendment, said the principle of independence must not be compromised. "The independent Commonwealth country must be able to establish that it is credit-worthy in its own right, any thing which postponed that day would be a disservice to the independent country concerned."

Lord Winster suggested that it might be possible to authorise the CDC to carry on for a period of ten years of the independence of a colonial country, provided the Government of the new Dominion requested the corporation to continue. Lord Swinton asked the Government to leave the clause out and to bring in legislation to amend the Colonial Development Act. Lord Milner-ton implored the Government to listen to the advice given to it from all parts of the House. "We should avoid rigid rules which would prevent us from giving Ghana what aid we can." Lord Home suggested an adjournment of the committee stage until Tuesday to enable the Government to consider the suggestions made. The committee stage was adjourned.

The Government is considering the arguments put forward in the House of Lords on Thursday on behalf of the opposition peers, that Ghana should still be entitled to receive assistance from the Colonial Development Corporation after it gains its independence in March. The committee stage of the Ghana Independence Bill will be completed on Tuesday, when Lord Home will announce the Government's decision. It seems that Lord Home and other Government Peers were impressed by the Opposition argument, and if a satisfactory formula for amending the Bill can be devised without delaying it unnecessarily (there is still much to do before March 7), then it may well be adopted.

word. It means a continuation of the struggle on political and economic grounds. It could mean an alternative route for the Soviet Union to a dominant world power position. How in any case does Moscow reconcile its adherence to the principle of peaceful co-existence with its practice of butchery in Hungary."

Tale Of Woe From "Azad Kashmir"

TWELVE Kashmiri Muslim refugees who have reached the Kashmir valley by crossing the "cease-fire" line told Pressmen that hardly a day passed without processions being taken out in the Pakistani occupied area to condemn the Pakistan Government for "having reduced the people there to starvation and servitude."

The refugees said that hundreds of Kashmiri Muslims in the area were kept in detention because the Pakistani authorities had found that they were eager to cross into the Kashmir valley where food was cheap and many facilities were afforded to the people.

They said they were denied employment because they happened to be Kashmiri Muslims who were 'looked down upon' in the Pakistani occupied area. "We were chased by Pakistani military intelligence," they said.

One of the refugees said that he could not get even a peon's job in the Pakistan-occupied area. "My only crime was that I was a Kashmiri Muslim," he said.

Three of the refugees were taken to hospital for treatment. —PTI.

Soviets Goals Unchanged, 'Times Of India' Says

Bombay, February 5.

COMMENTING today on reversals in the line of Communist Party boss Khrushchev, concerning Stalin, the 'Times of India' says that "Like Stalin, Khrushchev zigzags to the same target. Whatever the means, the ends of Soviet Russia remain the same."

The editor of the influential daily noted that fundamental fact is too often overlooked by wishful thinking persons.

The editorial continues: "It is not to be pre-supposed that Soviet Russia's present rulers, following in the footsteps of their predecessors, are preparing for any drastic transformation in the Communist system. Only the means differ. The end remains."

Noting Soviet efforts to "in-

duce the non-aligned countries to lean more openly on its side," by preaching peaceful co-existence, the 'Times of India' observed: "In itself, peaceful co-existence is an admirable ideal, but does it mean the same thing to New Delhi as it means to Moscow? 'We should,' as a commentator warns, 'be under no illusions as to what the term means to the Moscow leaders. It does not mean peace as we understand the

Africans Not Ready For Interpreting

THE African people had not yet reached the stage when they may be entrusted with the job of court interpretation, said Mr. Reg Mayne, chief interpreter of the Natal Supreme Court, when he addressed a Rotary lunch meeting in Maritzburg.

He said that he did not think that the Zulu brain was sufficiently developed for interpreting.

Latest Records

	Records	£2	1s.	3d.
Azaad	5			
Anlad	4	1	13	0
Baap Re Baap	4	1	13	0
Baaz	4	1	13	0
Ohakradaree	6	2	9	6
Dile Nadan	5	2	1	3
Hala Gala	5	2	1	3
Jagrati	3	1	4	9
Lal Pari	3	1	4	9
Kismet Ka Kbel	4	1	4	9
Milap	4	1	13	0
Mustani	5	2	1	3
Musafir Khana	6	2	9	6
Nagin	6	2	9	6
Shree 420	5	2	1	3
Society	5	2	1	3
Udan Katola	6	2	9	6
Vaohan	4	1	13	0
Yasmin	5	2	1	3

Union—Packing charge 2/6 and
Rhodesia 7/6 Extra.

BHARAT

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street, Phone: 26070.

DURBAN.

FOR
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET — DURBAN.

PHONE 51006
P.O. BOX 2782

TELEGRAMS ADDRESS
QUICKPRINT

ESTABLISHED 1927

JUST OUT

JUST OUT

Saint Mira

By T. L. VASWANI

Though the name of Mira is a household word among Indians and her songs are sung everyday in a thousand homes and a million homes, very little is known of her life beyond the fact that she renounced the joys and comforts of a palace for the hardships of the life of a wanderer in quest of Sri Krishna.

In words at once vivid and soul-stirring, the author of this beautiful volume portrays the inner spiritual experiences of Mira, her suffering and search, the purity of her character and her undimmed heroism and courage.

BEAUTIFUL GET-UP — LIBRARY BINDING
A Book You Must Buy For Yourself And Also
Present To Your Friends.

TEN SHILLINGS PER COPY

Other recent books by Sri T. L. Vaswani which
will interest you:

KRISHNA: Stories and Parables	5s.	6d.
GITA: Meditations	10s.	6d.
A Prophet of the People	5s.	6d.
In the Footsteps of the Buddha	2s.	6d.

Send your order with proper remittance to:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Engineering Jobs For S.R. Africans

A LONG step towards African advancement in the industrial life of the Federation is announced in Southern Rhodesian "Government Gazette." Unlike Senator de Klerk's legislation and policy in the Union, it foreshadows a state of affairs where any job will be open to any man fit for it, regardless of race or colour.

The African labour regulations recently gazetted for wages in the engineering industry formally throw open to Africans a wide range of jobs hitherto restricted a practice to Europeans, Asians and Coloured people.

The regulations thus comply with the views of the Southern Rhodesian select committee on African trade union laws, which objected last year to "the arbitrary exclusion of certain people from certain jobs on the grounds of race and not of merit."

It is noteworthy, too, that the regulations for the engineering industry have the approval of the present (all-White) national industrial council for that industry.

Two Groups

The grades of unskilled and semi-skilled jobs in the engineering industry fall into two groups. The upper group, which are fairly highly paid, have hitherto been virtually restricted to Europeans, Asians and Coloured people.

The lower group demanded little or no skill, received much

lower pay and have hitherto comprised virtually all the African workers.

The Government have now gazetted African wage rates for the first time for the upper group of grades, and fixed them at the same level as for other races.

Fined For Refusing Negro

A municipal judge in Stockton (California) has fined a barber 200 dollars (about £70) for refusing to cut a Negro's hair.

The barber claimed that he had not been trained to cut hair in "Negro Style."

Judge Bull Dozier said a State-licensed barber "must learn to cut a Negro's hair."

Accountants, Secretaries, earning over £2,000 started by sending for the free book "The Way to Success." Backed by 47 years of specialised tuition we guide your career, speed your success. Write to the School of Accountancy, P.O. Box 4592, (Z), Johannesburg.

Co-Existence Of Ideologies

Vice-President's Call

The Union Vice-President, Dr. Sarvapalli Radhakrishnan, traced the maladies of the present-day "neurotic world" to the belief of every nation that it was the sole custodian of truth and wisdom:

"Every nation thinks that wisdom is with it, that wisdom dies when it dies. It is this kind of proprietary right over that inexhaustible mystery—truth—that has caused various ideological conflicts and disputes," he added.

Addressing the golden jubilee meeting of the Madras Sanskrit College, the Vice-President de-

clared that if everyone realised that "truth belongs to God while ideas belong to man," then peaceful co-existence of not only diverse religions but also diverse ideologies would be possible. "Diversity need not produce discord."

"The world is a family of nations. No one is the sole proprietor of truth. There might be differences in the expression of truth (which in modern terms is called ideology). Each group must have the freedom to develop its own interpretation of truth. Therein lies democracy."

Dark-Skinned Serviceman

A large crowd gathered in Smith Street, Durban, on Monday when they heard a young policeman threaten to arrest a dark-skinned British serviceman and his white-skinned companion. Moments later the man and woman were bundled into a police radio car. Both he and his companion are travelling aboard the troopship Empire Orwell now in Durban harbour.

When they left a milk bar, the soldier and the woman were walking ahead. A policeman came up to them.

Witnesses heard the policeman threaten to arrest the couple, after telling them: "Don't you know there is a colour-bar in this country?"

The soldier replied in cultured English: "I am a British subject and I serve Her Majesty the Queen."

The policeman said: "You are not a European."

The serviceman said: "I'll come with you, but please take your hands off me. Remember, I am a British subject."

The policeman went into a nearby shop and phoned for a "scorpion" car, which arrived soon afterwards. The couple were ordered into the car—by this time the crowd had grown to several hundred—and driven back to their ship.

Pakistan Cricket Team To Tour S.A.

Pakistan have accepted an invitation to send a cricket team to South Africa for a tour including three unofficial test matches and five provincial teams in September and October.

A South African non-European official is expected to go to Pakistan to complete arrangements.

DOUGLAS B. PORRITT & CO.

Phones 29991/2/3 P.O. Box 335

ATTENTION INDIAN BUSINESSMEN AND INVESTORS

DOUGLAS B. PORRITT & CO., duly instructed by MESSRS. STAR KING INVESTMENTS (PTY) LTD., will offer for sale by PUBLIC AUCTION IN THEIR LAND SALEROOM at 9/13 CARLYLE ARCADE PIETERMARITZBURG on

THURSDAY the 21st FEBRUARY, 1957, COMMENCING at 11 a.m.

THE FOLLOWING MAGNIFICENT PROPERTY being described as Sub 3 (a Sub of KS) of lot 53 Pietermaritz Street, Pietermaritzburg, situated at lower PIETERMARITZ STREET.

This is a newly constructed and substantially built block comprising 17 self-contained flats plus large shop situated in a predominantly Indian area of this City

The flats are beautifully sited on a valuable block of land and the building is double-storied in height. To appreciate this proposition the block should be seen at first hand as the workmanship and finish is of the best. Each flat is self-contained and comprises of a large livingroom, bedroom, l, b, and separate convenience.

The flats and shop completely tenanted should reflect a minimum gross return of £2,358. The present rentals are exceptionally low and no difficulty should ever be found in tenanting the block, which is at present fully let. Against the gross return a nett figure should reflect approximately £2,000 per annum.

FINANCE: To a suitable Purchaser there is a possibility of arranging bonds for a large portion of the purchase price at attractive rates of interest.

For further particulars apply:

DOUGLAS B. PORRITT & CO

Auctioneers And Sworn Appraisers

9/13 Carlyle Arcade,

Phone 29991 (Three Lines). MARITZBURG.

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. I

(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultuous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhiji's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accuracy how Gandhiji's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation and perceived higher and higher truths himself.

With 44 pages of photographs.

Price 32/-

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

Burglarproofing — Burglarproofing Burglarproofing!

Stop that Burglar with Insurance specified Burglarproofing in Concertina Sliding Gates, Grilles or Wire Screens at reasonable prices. Quotations without obligation.

Jobs Erected in Johannesburg and Reef.

Contact:

**ROCKEY ENGINEERING & WIRE WORKS
(PTY) LTD.**

Phone 24-6388 or P.O. Box 9085,

JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars)—K. T. Shah	15	0	INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadass	12	6
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6	A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	8
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1931-51)	5	0	GANDHI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswami	8	6	NON VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6	FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Masbrnwalla	2	0			
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0			
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0			

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Durban, Natal.

Things In General

Over-Legislation

There was far too much legislation in South Africa, said the former Chief Justice, the Hon. A. van de Sandt Centlivres. "Over-legislation breeds contempt for the law and serves to undermine our social system."

Mr. Centlivres, who was addressing the Institute of Citizenship in Capetown, said: "Respect for the law is essential for the stability of the State and once that respect is destroyed the result must be chaos."

"Every legislature should bear in mind that it is useless to pass laws which do not carry with them the approval of the great bulk of the people. The real and effective sanction for the observance of laws is not punishment, but the willingness of the people at large to submit to them for their own good."

Alexandra Township's Answer

At Alexandra Township extra buses waited at the termini and extra police waited to protect would-be passengers. But as a cloudy dawn broke over the township nobody got on to the buses and there was nobody for the police to protect.

This was Alexandra's answer to the Chamber of Commerce appeal to end the boycott.

Fifteen thousand people continued to shun the green buses as before. There were no incidents and nothing, as far as could be seen, that looked the least bit like intimidation.

The boycotters shrugged as they stepped out briskly on the nine-mile walk, which the great majority of them have made six days a week for the last three weeks.

"Take the buses?" they said. "How can we do that until the fares come down?"

White Rooms For Indian Advocate

The Planning and Development Control Committee of the Durban City Council has approved in principle an application by an Indian advocate for chambers in the same building as European advocates.

It is the first application of this kind by an Indian advocate to come before the Council.

The committee took a plenary decision "not to oppose" the application by Mr. H. E. Mall, a Natal Indian advocate, for a permit to occupy a room on the

first floor of Lincoln House, Masonic Grove—a building which houses mainly European advocates and Government officials.

Mr. Mall will also apply to the Group Areas Board for permission to occupy chambers in the new building. The Board is likely to hear his application in March.

Johannesburg Bar Open To Indian?

Mr. E. A. Gani, a 30-year-old Balfour Indian, whose application for admission to the Johannesburg Bar is at present being "screened," is the centre of a controversy among legal men.

Mr. Gani may be the first Indian advocate in the Transvaal. The question is: Will he be permitted to take chambers in His Majesty's Buildings with the other advocates, or will the Government prevent him from doing so, as in the case of the Transvaal's first African advocate, Mr. Philemon Pearce Duma Nokwe?

Legal Adviser On Group Areas

A Cape Town advocate, Mr. F. P. Rousseau, has been appointed as legal adviser on group areas—a post created recently by the Government, said the Minister of the Interior, Dr. T. E. Donges.

Dr. Donges said that Mr. Rousseau would be legal adviser to both the Land Tenure Advisory Board and the Group Areas Development Board.

The increasing duties as well as the complicated nature of the work of these two boards had necessitated the appointment of a legal adviser, who could give legal opinions and judicial decisions where necessary.

The function of the Land Tenure Advisory Board is to proclaim group areas throughout the country. The Group Areas Development Board buys and sells property at market value in areas due to be zoned. It was created to eliminate improper speculation in property.

Families Separated

The Union's Apartheid laws separated husbands, wives and children when 250 passengers from the Anchor Line ship Cilicia, which dry-docked in Capetown, were accommodated in non-European and European hotels in the city.

The passengers were booked at the company's expense for two days at two European hotels and one non-European hotel. There were three women passengers at the Coloured hotel whose husbands were at European hotels and two men at the hotel whose wives were at European hotels.

Two of the women each had three children at the non-European hotel and the manager of this hotel said that one husband had been accommodated with his three children while his wife stayed at one of the hotels for Europeans.

There was little comment from the men and women who had been separated. "It is the law of this country," they said, and we abide by it."

The Cilicia is bound for the United Kingdom from India.

Thousands Walk

Thousands of Africans walked from New Brighton Township to town (Port Elizabeth) in the early hours on Monday when African National Congress organised a boycott of trains and buses in sympathy with the Johannesburg bus boycott. Claims were made that boycott was "99 per cent effective," but it was admitted there were exceptions. There is no dissatisfaction over bus fares."

In Cape Town nearly 3,000 non-Europeans—mostly Africans—gathered on the Grand Parade for a three-hour meeting to applaud the Rand bus boycotters and to demand the purge of "sadistic elements" in the police force, reports Sapa.

The "Daily News" correspondent in Johannesburg says that the boycotters of Alexandra Township have decided to continue the boycott, which entered its sixth week on Monday. Week-end talks on the situation, including discussions by members of Native Advisory Boards, have not brought an end of the deadlock any nearer.

Nixon Going To Gold Coast

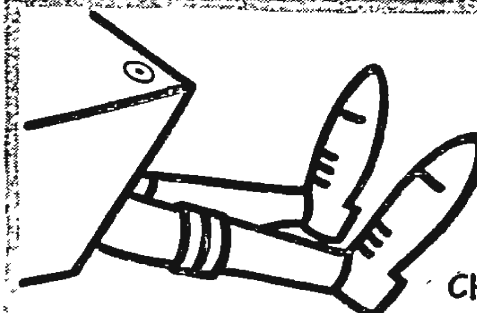
U.S. Vice President Nixon and Mrs. Nixon will fly to Africa next month to represent President Eisenhower at ceremonies marking the establishment of an independent government of the Gold Coast. Observance of the establishment of independence is to extend from March 3 through March 19. The Gold Coast will become an independent member of the British Commonwealth on March 6.

Union To Take Part In Ghana Celebrations

The Minister of External Affairs, Mr. Louw, replying to Senator L. I. Rubin (Natives' Rep.) in the Senate, said the Union will be represented at the celebrations from March 3 to 20 when the new State of Ghana (the Gold Coast) is granted independence within the Commonwealth.

Asked whether he would in due course appoint a High Commissioner to Ghana, Mr. Louw said consideration had not been given to this question.

Good relation between the Union and other African States are fundamental in the Government's Africa policy and are continually receiving attention, he added.

PEOPLE
LOOK
AT YOUR
CHILDREN'S SHOES

See they get 'NUGGET' Polish every day!

AA211

SUNSHADES ARE FINE—

but

SUNBEAM for shine
STOEP POLISH

Every tin of Sunbeam is a tin of sunshine. See what a wonderful, dazzling shine it gives to your stoeps. A quick shine. A long-lasting shine. A Sunbeam shine! Red, green and black for stoeps. White, light and dark for floors and furniture.

Shines...and shines...and shines

Books For Sale

My Dear Child—Gandhiji	2	3
My Religion—Gandhiji	4	3
Gathered At Bapu's Feet	1	6
Truth Is God	4	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	3
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Mansubehn	1	6
Nature Cure	1	9
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.1)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work —By Pyarelal	1	6
My Experiment With Truth—Gandhiji	15	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★
જે પોતાનો ઉત્સાહ ખોષ બેસે છે તે આ જગતમાં સૌથી નાદાર માનવી છે. પોતાની પાસેનું સર્વસ્વ બલે ખોષ નાંખે, પણ જો એ ઉત્સાહહીન યતો નથી તો આજળ ઉપર એ જરૂર સફળ યવાનો.
—એચ. રબલ્ટ્યુ આનોદડ.

★
જેમને ધરમ ઉપર શંકા છે તેમને હવન અને મરણ્ય સરખાં છે. આપણી દરજ્જા તો છેલ્લાં માત્ર સુધી સેવા કરવાની છે.
—ગાંધીજી.
★

પુસ્તક પપ સુ—અંક ૬

તા. ૧૫ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૭.

છુટક નકલ પે. ૬

સૂચિત નવું વલણ

ધારા સભામાં ખોલતાં મી. ઐ. હેપલ જેઓ રાષ્ટ્રપિતાની સેવા પક્ષના સભ્ય છે તેઓએ જણાવ્યું કે "દક્ષિણ આફ્રિકા એવા સમયમાં આવી ઉભું છે કે, ભત્તી સંબંધમાં નવી નિતીનો અમલ કરવાની પછી જરૂર છે. આજના યુગમાં દરેક વ્યક્તિને પોતાનો મત દર્શાવવાનો હક હોવો જોઈએ.

યુનોના માનવ હકકના ખરીતાના સિદ્ધાંત સુબળ દક્ષિણ આફ્રિકા ધણું પગલ મણાય. આથી એવા અનેક સવાલો ઉભા થાય છે કે, જેથી એક વર્ષ એનો ઉલ શોધી ન શકે, એક જેવી રાષ્ટ્રીય સંસ્થા હોવી જોઈએ કે જેમાં બધા વર્ણના લોકો એના મળી આ દેશના સવાલોનો ઉલ શોધે. ગોરાઓ જે કોષ મત ધરાવે તેને વખર આનાકાનીએ ખીન-ગોરાઓ સિવાયના જોઈએ એ આ દેશનો રીવાજ થઈ પડ્યો છે. આ કારણે ખીન-ગોરાઓનું ગોરા તરફ શંકાશીલ માનસ થયું છે. ખીન-ગોરાઓને ધારાસભામાં કસો અવાજ નથી. આફ્રિકન પ્રતિનિધિ છે તે પણ કાંઈ સતોષ જનક નથી. આ શહેની ગોરી પ્રખરે પ્રભુસત્તાકને પૂર્ણ લાભ મળે છે અને તેઓ સરકાર સામે પોતાના મત દારા વિરોધ દર્શાવી શકે છે. પણ આવા ૩૦,૦૦,૦૦૦ ગોરાઓ સામે ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦ ખીન-ગોરાઓને કસા હકો નથી. આ રૂપરીથીતીને ઘણે દુનીયાના ખીન ભાગોમાં "દક્ષિણ આફ્રિકામાં ગોરી સત્તા" છે એમ વચાવાય છે એ ખોટું નથી. વધુ દુઃખ વાત એ છે કે, ભ્યાં સુધી આ વાતાવરણ ચાલુ રહેશે ભ્યાં સુધી કાંતી નો બધ હોમો રહેશે. દુનીયાના કોષ પણ ભાગમાં લોકો હોમોને માટે કયાપક્ષા નહીં રહે. ગોરાઓ બલે અમે તે મત ધરાવતા હોય પણ એક વચલી માર્મ તેઓએ ભેવાનો સમય આને આવી લાગ્યો છે.

મી. હેપલને જવાબ નેટીવ અફેસના પ્રધાન ડો. એચ. એફ. દરવુડે ધારાસભામાં મી. હેપલે જે વિચારણા રજૂ કરી હતી તે ખારા માં જવાબ આપતાં જણાવ્યું હતું કે,

અમારા વાચકોને નવી સુચના

અમને જણાવતાં પુસ્તી ઉપજે છે કે, મહાત્મા ગાંધીજીના જીવન-ચરિત્રની સરળ આટ્કતિ હમણાં જ શ્રીમતિ ગરટ્ટ મરેય તરફથી "Gandhi: The Story Of His Life" નામથી લખાયેલી છે તે 'ધ. એ.'માં ૧ લી માર્ચ ૧૯૫૭ થી યુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં દરેક અઠવાડીએ કટકે કટકે આપવામાં આવશે.

'ધ. એ.' દારા અમારા વાચકો ને અમે રસપ્રદ અને નીતિમય વાંચન આપવાનો પ્રયત્ન કરીએ છીએ જેથી તમારા મિત્રો જે એના ગ્રાહક ન હોય તો તે મ'ભાવે એવી તેમને બલામણ્ય કરવી ઘટે છે. એનું વાર્ષિક લવાજમ માત્ર દોઢ પાઉન્ડ છે.

આવે અખતરો કરવો એનો અર્થ એ કે, ઇલાયદાપણુનો નાશ કરવો. આમ થશે તો દક્ષિણ આફ્રિકાના ખીન-ગોરાઓ એ રથીતીમાં આવશે કે, પછી તે ગોરા અને ખીન-ગોરા બને નું ભવિષ્ય ઘરો. એક સમય એવો આવશે કે જ્યારે ખીન-ગોરાઓ, ગોરા ઓના તાબામાં નહીં હોય.

વધુમાં પ્રધાને કહ્યું કે, આવે અખતરો આપણા દેશ માટે ધણો ભયાનક છે. આવી કોષ પણ સંસ્થા હબી કરવામાં આવે તો કાળા અને

ગોરાઓ વચ્ચે વધુ વેર ઉભું થશે. મી. હેપલની ઇચ્છા છે કે, અંતમાં બધાને પૂર્ણ હકો મળે. યુનાઇટેડ પક્ષના મી. વોટરસને જણાવ્યું કે, મી. હેપલે સુચવેલો માર્મ આ દેશમાં મશરવી નહીં બને, પણ આ દેશના ભત્તી સવાલના ઉલ માટે બધા ગોરાઓએ એક યવાની અને ખીન-ગોરાઓના સહકારથી તેને ઉલવાની ઘણી જરૂર છે.

સરકારે હેલ્લા થોડા વખત યયાં ખતાવી દીધું છે કે, સરકારને પોતાના સિવાય ખીન કોષની પણ સલાહની જરૂર નથી. અને લોકોને એવો ભાસ યવા દીધો છે કે, ખીન-ગોરાઓ ની નિતી એ તેમના પક્ષની જ નિતી છે. અને આ કારણે તે વધારે સખત યતી જાય છે અને જે કોષ પણ તેનો વિરોધ કરે તો તેને કમ્યુનીસ્ટ તરીકે અકુશ નિચે રાખે છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાને વાવટો

જી. ડનના 'ડેલી મીરર'ના લેખક કાસાન્ડ્રા (વીલ્યમ કોનોર) તા. ૬ ફેબ્રુઆરીએ "સ્વામ વજ" નાં મથાળાં નીચે લખે છે કે : હું દક્ષિણ આફ્રિકાના વડા પ્રધાન મી. રટ્ટપક્ષ સાથે કવચિત અનુકૂળ થઈ ગઈ છું. તેમને યુનીયન જેક કે જેને અનેક શિષ્ટ પ્રસંગોએ સાઉથ આફ્રિકન વાવટાની બાજુમાં ફરકાવેલો છે તેને હવે નીચે ખેંચી પાડવો છે. મારી નજરમાં ગ્રેટ બ્રીટન અને તાજ સાથે આ ભત્તીય ખાંડપણું જોડાયું ન રહે એનાથી બહેતર કશું નથી. જ્યારે યુનીયન જેક ખસી જશે તારે તેને બદલે મી. રટ્ટપક્ષને કાળો વાવટો ચૂકવવો હો. કાળો એટલા માટે કે, તેમણે હૃદય લાખ સાઉથ આફ્રિકનેતોની વિરુદ્ધ જવાનું અપમાનિત કૃત્ય કરેલું છે; કાળો એટલા માટે કે, તેઓને તેમના મતાધિકારથી પરબ્રુટ કરેલા છે; કાળો એટલા માટે કે, તેઓને તેમનાં ઘરો માંહેથી ઉખેડી કાઢેલા છે; કાળો એટલા માટે કે, તેઓનું જીવણીનું

ધોરણ નીચું ઉતારી પાડેલું છે; અને કાળો એટલા માટે કે, એ બધામાં ખિસ્તિ ધર્મ વિરુદ્ધ નિર્દય પાપકર્મ કરેલું છે.

"આઝાદ કાશ્મીર"ની દુઃખદ કહાણી

પાકીસ્તાની હકુમતના કાશ્મીર વિભાગમાંથી તહકુબીની સરહદ એળંગી ખાર કાશ્મીરી મુસ્લીમ નિરાશિતો કાશ્મીરી ખીણમાં આવ્યા છે તેમણે હાપવાળાને કહ્યું છે કે ત્યાંના લોકોને પરાધિનતા અને બુખમરામાં મુકવા માટે પાકીસ્તાન સરકારનો દોષ ખતાવવા, સરહદ સિનાનો ભાગ્યે જ કોઈ દિવસ જતો હોય.

આ નિરાશિતોએ કહ્યું છે કે : કાશ્મીર વેલીમાં લોકોને સરતો ખોરાક અને ઘણી સમવડો મળી શકે છે એમ પાકીસ્તાન સત્તાવાળાઓને ખખર થવાથી એ વિસ્તારમાં સેંકડો કાશ્મીરી મુસ્લીમોને અટકાવતમાં રાખેલા છે. તેમણે કહ્યું છે કે તેઓ કાશ્મીરી મુસ્લીમ હોવાથી તેમને કામ આપવા ની ના પાડી છે એમની નજર લાં છે' એમ કહી પાકીસ્તાન લશ્કરના અધિકારીઓ અમને ભગાડે છે. એક નિરાશિતે કહેલું કે હું એક કાશ્મીરી મુસ્લીમ છું એટલા જ યુન્દા માટે પાકીસ્તાનની હકુમતના વિસ્તારમાં મને હવાલદારનું કામ પણ નથી મળી શકતું આ નિરાશિતો પેકીના ત્રણને સારવાર માટે હોસ્પિટાલમાં લઈ જવાયા હતા.

શ્રી પ્રાગજી દેસાઈનું આગમન

દક્ષિણ આફ્રિકાની સત્તાપ્રહંની લડતના એક બાહોશ સૈનિક અને શીનીકસ સેટલમેન્ટના સ્થાપત્ય કાળના સેવા ભાવી સન્નજન શ્રી પ્રાગજી ખંકે ભાઈ દેસાઈ હમણાં આ દેશની સુલાકાતે આવ્યાના ખખર મળ્યા છે. જેમને દાર્દીક બાવકાર સહ અમે તેમના પ્રવાસની સરજતા ઇચ્છીએ છીએ.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૫ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૭.

સરકાર અને બેચકોટની ચળવળ

આ અઠવાડિયાના અખર સુજળ બેહાનીસખર્ગના ખસ બાયકોટની સહાનુભૂતી ખાતર પોટ ઝેલીબાયેથના આફ્રિકનોએ પણ લ્યાંના ખસનો બાયકોટ કર્યો છે. સરકારે બાયકોટ તરફ જે અરાબ વર્તન ખતાવ્યું છે તેને પરીણામે આ નવો કોયડો ઉભો થયો છે. આપણે બધા જાણીએ છીએ કે, બેહાનીસખર્ગના એ લેક ઝાંડા ટાઉનશીપના આફ્રિકનોએ ખસના દરમાં ઘટાડો કરાવવા માટે હુમેશાં બાયકોટનો આસરો લીધો છે.

ફરી પાછો ન્યારે ભાવોમાં વધારો કરવામાં આવ્યો ત્યારે લોકોએ એ માર્ગ લીધો કે, એલેકઝાન્ડ્રાથી શહેર સુધી ચાલતા જવું. આ પગલું ઘણું શાંતી પુર્વક અને શીસ્તથી લેવાયું છે. આ સવાલમાં નથી કોઇએ કોઇ ને ચઢાવ્યા કે નથી ગોરી સત્તાનો વિરોધ કર્યો. એટલે નહીં કે, ગોરી સત્તા અરાબ છે એમ કહેવું ચુનહો છે તેથી, પણ આ લોકો નોકરીયાત છે અને તેઓ ડું નોકરી પર ચઢવાનું એજ ધ્યેય હોઇ તેઓએ ખીજ બધા કરતાં પોતાના ખીસ્સાનો સવાલ વધુ વિચારી આ પગલું લયું છે.

- હાલ જે રાજદ્રોહનો કેસ ચાલી રહ્યો છે તેમાં સરકાર તરફથી જે માહિતીઓ પૂરી પાડવામાં આવી રહી છે તે જોતાં અમને આશ્ચર્ય નથી થતું કે, આ બેચકોટ વિશે પણ અફે કારણ સરકાર ધ્યાનપર ન લેતાં એને ગોરી સત્તાને ઉખેડી નાંખવાનું કાવતરું સમજે છે. આ સંશય ન્યારે તેના મગજમાં ધર કરીને પડ્યો હોય ત્યારે આ બાબતમાં ખીજ રીતે વિચારી આનો ઉકેલ લાવવાની તેઓ પાસેથી આશા રાખવી એ સાવ નકામી વાત થઈ પડે છે. દરેક ખસ બેચકોટર સરકારને રાજદ્રોહી દેખાય છે. વાહન વ્યવહાર

ખાતાના પ્રધાને લાલ ખીજા ઘર્ષ આ પગલાં સામે ગોરા મોરચો ઉભો કરવા બધા ગોરાઓને ભેગા થવા હાકલ કરી છે. પ્રધાનનું માનવું છે કે, આ બાયકોટ આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસના કહેવાથી કરવામાં આવ્યો છે. સરકારની આ વિચાર સરણી સુજળ એલેકઝાન્ડ્રા ટાઉનશીપમાં જે એક સાધારણ પગલું લેવાયું તેને રાજકીય મહત્તા આપી દેવાઈ છે.

એમ કહેવાનો અમારો આશય નથી કે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ આફ્રિકનો પર જે કાંઈ સંકટો આવે છે તેમાં રસ નથી ધરાવતી. આ બેચકોટ ચળવળમાં કોંગ્રેસ વાહીઓ હોય તો તે એટલાજ ખાતર હશે કે તેઓ આફ્રિકનોની પરીસ્થિતીને સુધારવા આતુર હશે. ન્યારે એમ કહેવાય છે કે આફ્રિકનોના ભેરનું માપ કાઢવા આ ચળવળ કોંગ્રેસે ઉભી કરી છે, ત્યારે એમ લાગે છે કે આ વિચાર કલ્પનાથી પર છે. આ વિચારો તેઓજ ધરાવી શકે કે જેઓ રંગ, જાતી અને વર્ણુ સિવાય ખીજ કશાનો વિચાર કરી જ નથી શકતા.

આપણે જેઇ શકીએ છીએ કે, પ્રધાનો બેચકોટનું કારણ સાવ ખોટી રીતે જુએ છે. સરકારે એક આર્થિક સવાલની ચળવળને રાજકીય મહત્તા આપી દીધી છે અને એમ કરીને સરકારેજ આફ્રિકનોને એક નવી દ્રષ્ટી તરફ જોતા કર્યાં છે. આ બધું વગર વિચારેલી ધમકીઓ અને વાતોને પરિણામે ઉભી થયેલી પરિસ્થિતી છે. આને પરીણામે હવે યુનીયનમાંના ખીજ આફ્રિકનો પણ જાગૃત થયા છે. જે સરકાર આવી જ રીતે એક સામાન્ય ખીજાને મારી મચડીને એક ખચકર ખીજા તરીકે જોતી થશે તો એક સાધારણ માણસી ખીજા એક મોટો રાજકીય સવાલ ખની

રહેવાનો સંભવ છે. અમને લાગે છે કે, સરકાર આ દેશને એક પોલીસ રાજ કરી દેવાની કામના સેવે છે.

આવી પરિસ્થિતી હોવાથી ઉદ્યોગ અને વેપાર ક્ષેત્રના નેતા એને તથા ગોરા વર્તમાન પર ને અમે અરજ કરીએ છીએ કે, તેઓ ગોરાઓના મનપર એમ ન ઠસાવે કે આ સવાલનો ઉકેલ લોકોની નહીં વહાવીનેજ લાવી શકાશે. આ બેચકોટ ઘણી નાની માંગણી માટે છે. એથી એનો શાંતી ભયો ઉકેલ પણ અશક્ય નથીજ. અને એ રીતે લાવી શકાય તેમ છે. એકતો આ લોકોના પગારમાં વધારો કરવો કે જેથી તેઓ વધારેલા ભાવને પહોંચી વળી શકે યા તો ખસ માલીકોને ખસના ભાવોમાં વધારો ન કરવાની સુચના કરવી.

આ સિવાય ખીજ, બધીજ વિચાર શીલ વ્યક્તીઓની ફરજ એ છે કે તેઓ એવું વાતાવરણ ફેલાવે કે જેથી શાંતી ભયુ સમાધાન કરી શકાય. તેમજ પોલીસ દ્વારા બળબળથી બેચકોટનો અંત લાવવાના સરકારના નિર્ણયને ફેરવવાની ફરજ પડે.

યુનીયન જેક પછી ?

હાલ યુનીયન જેક વિશે જે ચર્ચાઓ વહેતી થઈ છે તેમાં ખીજ-ગોરા નેતાઓ બહુ રસ નથી ધરાવતા. યુનીયન જેક જશે તો તેની સાથે ખીજ પણ કેટલીક વસ્તુઓ ચાલી જશે અને તેથી ખીજ-ગોરાઓ માટે વિચારવા માટે આ પૂરતું કારણ છે. યુનીયન જેક જે આદર્શો માટે પ્રખ્યાત બન્યો છે તે આદર્શો રંગબણીઓ માટે બહુ લાભ દાયક નથી બન્યા. તેમ છતાં જે દેશમાં આઝાદીનાં ચિન્હો સાવ જુલાવવા લાગ્યાં છે, ત્યારે યુનીયન જેક આઝાદી તેમજ ધ્રીટીશરોનાં જીવન માર્ગનું પ્રતિક બની રહે છે.

યુનીયન જેકના આદર્શોનો લાભ ખીજ-ગોરાઓ પોતા માટે પણ ઇચ્છે છે. દક્ષિણ આફ્રિકા આજે ન્યારે એક પોલીસ રાજ થવાના માર્ગે વળી રહ્યું છે ત્યારે યુનીયન જેક એક ઝીણી જ્યોત દ્વારા ઝાંખો પ્રકાશ પાથરી રહ્યું

છે. પણ એ જ્યોતને પણ ખુઝાવી નાંખવાનો પ્રયત્ન ચાલી રહ્યો છે. આ સવાલ રંગભેદનો નથી પણ બધાજ ગોરા અથવા ખીજ-ગોરા પ્રબલસત્તાકવાદીઓ માટે એક વિચારવાનો સવાલ છે.

ઇલાચદાપણના જીવનને નાખુદ કરવા માટે ફક્ત ગોરાઓ અથવા ફક્ત ખીજ-ગોરાઓ કાંઈજ કરી શકવા સમર્થ નહીં થાય. ગોરાઓ અને ખીજ-ગોરાઓએ ભેગા મળી પોતાના આદર્શો માટે લઢવા તઇયાર થવાનું છે. અને તેમ કરી યુનીયન જેકના પતનના પ્રયત્નોને તોડી પાડવા જોઈએ.

આથી ઇંગ્લીશ બેલનારા દક્ષિણ આફ્રિકાના ગોરાઓએ ખીજ-ગોરાઓ તરફની પોતાની નિતી બદલવાનો વખત આવી લાગ્યો છે અને તેમજ ખીજ-ગોરાઓને યુનીયન જેક જવાથી તેમને શું હુકસાન થશે તે વિચારવાની જરૂર રહે છે.

હોદી ઇમીગ્રન્ટોની અપીલ

એ હોદી ઓએને યુનીયનમાં પરણવા આવવાની પરવાનગી મળ્યા પછી તેઓ આવ્યાં બારે તેમને પ્રતિબંધિત ઉતાર તરીકે જાહેર કરામાં હતો. તેમજે ડરબનની ઇમીગ્રેશન બોર્ડને કરેલી અરજમાં બાકી રહેલા યુદ્ધની સ્પષ્ટતા માટે મેરીટબર્ગની સુધીમ કોર્ટમાં અરજ કરી હતી.

બને બાઇઓ ૧૯૫૩ના મેની ૩૧ મીની રીમરે ડરબન આવી હતી. અને બનેને ઇમીગ્રેશન અધિકારીએ સેન્ટ્રલ જેલમાં ખસેડી હતી. ત્યાં ઉચ્ચ જીવનના દિવસે એક નોટીસથી તેઓ બાઇબિટ ઇમીગ્રન્ટ હોવાનું તેમને જણાવાયું હતું. ૧૯૫૩ના જીવનની ૪થી તારીખે બને બાઇઓ પરણી હતી.

ડરબનમાં ૨૫ કાલોઇલ રટ્ટીટ પર રહેતા ઇસપ મહમદ પાક સાથે સારા ખીખી અને અહમદ દાવુદ સીમજ સાથે મરીમ ખીખી પરણી હતી.

ખીજ દિવસે બનેને પ્રીન્સીપલ ઇમીગ્રેશનના અધિકારીના નિર્ણયથી પ્રતિબંધિત ઉતાર તરીકે તેમને જે જણાવાયેલું તેની સામે ડરબનની ઇમીગ્રેશન બોર્ડમાં અપીલ કરી હતી.

આ કેસની અપીલ સાંભળતી વખતે જે ખાસ મુદ્દાઓ ઉભા થયેલા તે પરથી અસારે આ પ્રસંગ ઉપરિચિત થયેલો છે.

અપાર્ટહેડની નાપસંદગી

એલેકઝાંદ્રા ટાઉન શીપમાં બોયકોટ

સેનેટર બેલીન્ડરે સેનેટમાં થોડા સમય પર કહ્યું હતું કે, ખીન યુરોપીયનો તેમનો અપાર્ટહેડ પ્રત્યેનો અણમો ટ્રાંસવાલમાં દરેક સંબંધિત રાઉં બતાવી રહ્યા છે-એક દાખલા તરીકે બસના બોયકોટમાં-મચુર ખાતાના પ્રધાન સેનેટર જે. ડી કલેકે વચ્ચે કહ્યું : "ત્યારે તમે આ બોયકોટ રાજકીય છે એમ સ્વીકારો છો?" સેનેટર બેલીન્ડરે કહ્યું : હું એવું જાનતો નથી. બોયકોટ એ નેટીવ પ્રજામાં શું બની રહ્યું છે તેનાં લક્ષણ બતાવે છે. તેઓ તેમના ધ્યેય માટે મહાન આપબોગ આપીને ગોરા સાઉથ આફ્રિકાને બતાવવા માંગે છે કે નહીંકનાં ભવિષ્યમાં તેઓ એક સમાન વર્તન પ્રાપ્ત કરશે.

વાહન ખાતાના પ્રધાને હમણાં નેટીવો માટેના અમુક રેલ્વેગાડી તથા ડબ્બાઓ પાછા ખેંચી લીધા છે. અને સીઝન ટીકીટ સિવાયની અમુક વિસ્તાર માં ટીકીટો વેચવાની પણ મનાઇ કરેલી છે.

ગોરાઓ તેમની મોટર કામપર જતા ખીન યુરોપીયનેને મદત બેસાડવા માટે વાપરે તેમને અટકાવવાના પ્રયત્નો થયા છે. પણ હું આશા રાખું છું કે ગોરાઓ તેમની ઉદારતા ચાલુ રાખશે.

ખીન યુરોપીયનો સાથે મસલત ચલાવાય તે દરમ્યાન પરિસ્થિતિને સુધારવા સરકારે એક કુશળ કારભારી ની રીતે વર્તવું જોઈતું હતું. જે પહેલી તકે આમ કરવામાં આવ્યું હોત તો આ આપત્તિ નહીં આવતે.

મચુર ખાતાના પ્રધાને પુછ્યું : 'તમે જાણો છો કે આ તમે અર્થહીન વાતો કરી રહ્યા છો.'

સેનેટર બેલીન્ડરે તેમનું કથન ચાલુ રાખતાં કહેલું કે પ્રીટોરીયામાં ગોળાબાર થયેલો ત્યારે ડોગોરાનો વપરાશ અત્યંત ઘાતકી રીતે યથો હતો.

ખીરહોલનો બોયકોટ હમણાં અમલ માં આવ્યો છે એ તદ્દન સાચું છે કે નેટીવો ખીરહોલના બોયકોટની વાતો કરે છે તેનો અર્થ એ છે કે, તેમને આર્થિક રાહત આપવાની ખીણ કોષ રીત શોધવી પડશે અથવા તેઓ સ્વાસ્થ્યી થાય તે દ્રષ્ટિએ તેમના પગારો માં વધારો કરવો પડશે જે સર્વમાં વહેંચાઇ શકે ન.

સઘળાં ગરૂબો પૈકી આફ્રિકનોપર મોટર ઓફ લીવોન-બ્રવન નિભાવન, ખર્ચનો ફટકો વધારે પડ્યો છે. જેથી તેમના પર વધારે બ્યાન અપાવું જોઈએ. પ્રીટોરીયાની નેટીવ અફેસના મેનેજરે કહ્યું છે કે, "નેટીવો બસના બોયકોટને વધારો બરી શો એમ નથી જોઈ

તેમના ઉપર એ વધારો લાદવો એ અભિચારી કૃત્ય ગણાય." તેમણે બસ કંપની તરફથી બહાર પડેલી આર્થિક પરિસ્થિતિનો વંધો નથી ઉઠાવેલો, પણ નેટીવ લેવી ફન્ડમાંથી તેને રાહત ની 'સપ્લાયીડી' આપવી એ 'પીટર' પાસેથી છીનવી લઇને 'પોલ'ને આપવા જીવું છે.

સેનેટર એલ. ઇ. ઝખીન (નેટીવોના પ્રતિનિધિ) એ કહ્યું હતું કે : બ્યારે ૧૯૪૮માં આ સરકાર સત્તા પર આવી ત્યારે તેણે ઇલાયદા પડનારાને સ્વર્ગ સુખની કલ્પલાત આપી હતી પણ એનાથી માત્ર રેલ્વે સ્ટેશનોમાં થોડાંક ઇલાયદાં પ્રવેશ દારો અને બસોની અંદર થોડીક ઇલાયદી બેઠકો જ બેવા ની મળી શકી છે.

નેટીવ અફેસના પ્રધાને નેટીવ પ્રજા ના વક્તાઓ સાથે સંપર્કમાં આવવા ની ફરજ નથી બંધવી. પ્રધાન એવો જવાબ આપશે કે ચળવળોમાં સાથે તે બાંજગડ નહીં કરે. તો પણ એક જોખમદાર પ્રધાને તેઓની સાથે મળતા ન થવા છતાં પણ તેમને શું કહેવું છે એ તો સાંભળવું જોઈએ.

ગયે વર્ષે ટોમલીનસન રીપોર્ટ ઉપર ફેડરેશન ઓફ નેટીવ મીનીટર્સની કોન્ફરન્સ બોયકોટનીમમાં મળેલી, તેણે

સરકાર સાથે મુલેહનો હાથ લંબાવેલો પણ સરકારે તેની સાથે કશી લેવા દેવા નથી એમ માની નકારેલું. નેટીવ એડવાઇઝરી બોર્ડની કોન્ફરન્સ પ્રત્યે નેટીવ અફેસના પ્રધાનની વર્તણૂક અમલદારી આચરણનાં ધોરણુ રૂપે બની છે જે દક્ષિણ આફ્રિકાને માટે નાગોશી જેવી છે.

નેશનલીસ્ટ પાર્ટી સદાને માટે એવું કથન ચાલુ ન રાખી શકે કે : ગોરા માણસ સર્વ શ્રેષ્ઠ પ્રાણી છે અને પ્રાશ્વત્ય સુધારાનો તેને જ ઇબરો છે તથા દેશને સોશીયેટ કોમ્યુનીઝમથી તેઓને જ બચાવવો પડે છે.

એક ગરૂબા લોકોને તેમનાં કામ કરવાનાં રચણોથી ઘણે દુર રહેવું પડે અને તેના લીધે તેઓ આર્થિક બોળને ઉપાડવાને અશક્ત હોય છતાં તેવી આશા રખાય એ સંજોગોમાં જે થાય તેવું જ પમહું આ બોયકોટ કરનારા ઓએ લીધેલું છે.

સાહ હબર બોયકોટ કરનારાઓએ તેમને જે નથી ગમતું તેની સામે મંબીર અને જીમ્બેઝરી પૂર્વક શીસ્ત થી જે વર્તન રાખ્યું છે તે ઉપરથી જણાવું છે કે તેઓએ એક ઘણો મહત્વનો યુજી મેળવેલો છે જે આખા દેશને એક ઉદાહરણરૂપ છે.

ચીન કાશ્મીરના બારામાં બોલે છે

હિંદ અને પાકીસ્તાનને કાશ્મીરનો સવાલ પોતાની મેળેજ ઉઠેવનાનું ચીનના વડા પ્રધાન મી. ચુ-એન-લાઇએ જણાવ્યું છે કે, ચીનની સરકાર તેમને મદદ કરશે. એમણે વધુમાં કહ્યું છે કે, કાશ્મીરના સવાલને યુનોમાં લઇ જવો સાવ નકકામો છે. યુનાઇટેડ નેશન્સનું લશ્કર કાશ્મીરમાં ગોકલવાની જે સુચના થઇ છે તેનો હું સખત વિરોધ કરું છું.

કોલંબોમાં પ્રેસ કોન્ફરન્સમાં બોલતાં વડા પ્રધાને વધુમાં જણાવ્યું કે, પશ્ચિમી બળ કાશ્મીરના પ્રશ્ને વધુ ગંભીર બનાવી પાકીસ્તાન અને હોંદને લડાવી મારવા ઇચ્છે છે.

મી. ચાઉ ને પુછવામાં આવ્યું કે, હાલમાં તેમની હોંદની મુલાકાત વખતે પાકીસ્તાન અને હોંદના નેતાઓ સાથે જે વાતો થઇ તે પરથી જે દેશો વચ્ચે "સીધી વાટાઘાટો" માટે વધુ આશા તેઓને જણાય છે?

તેઓએ જવાબ આપતાં જણાવ્યું કે, નેતાઓએ આ વિશે નથી વિરોધ બતાવ્યો કે નવાં આશા બરી વાતો કરી. આવા પમલાં બરતાં પદેલાં ટેટલીક પ્રાયમક બૂમીકા તખવાર કરવી પડે છે. તે કરવાની છે. મારી સરકાર આ બુમીકા માટે તખવારીઓ

કરી રહી છે. અમે નથી ઇચ્છતા કે પશ્ચિમી દેશો આ ઝગડાની વચ્ચે પડે. આજ સુધી યુનો ચીનને સ્વીકારવા નથી ઇચ્છતું પણ ચીન તેના સહકાર વગર સારી રીતે જીવી રહ્યું છે. કદાચ યુનો હબરો વર્ષ સુધી ચીનનો સ્વીકાર નહીં કરે તો પણ ચીન પાયમાલ નહીં થાય.

હું એશીયાના દેશોને વિનતી કરું છું કે તેઓ પશ્ચિમના દેશો પાસેથી એવી મદદ ન લે કે જેનો બદલો તેઓ માંગે. દાખલા તરીકે, ઘણીવાર મદદ સાથે તેઓ એવી ઇચ્છા વ્યક્ત કરે છે કે, લશ્કરી થાણાં ત્યાં કાયમ રહે. આમ કરવાથી તે મદદનાં બધાં નાણાં લગભગ લશ્કર માટે વાપરવા માં આવે છે અને તેથી દેશનાં ઘણાં સારાં કામો કરી નથી શકતાં.

જો હાનીસબર્ગની એમ્બર ઓફ કમર્સે

તા. ૬ ડી ફેબ્રુઆરીના બુધવારે બસના બોયકોટનો અંત લાવવાની અપીલ કરી હતી. જેથી એ દિવસે એલેકઝાંદ્રા ટાઉનશીપમાં બસ ઉપકવા નાં મથકે કદાચ ઉતાડ્યો ચડે તેનો વિરોધ થાય જેથી વધારાના પોલીસો રાહ જોઇ ઉભા હતા. પણ અપીલ નો જવાબ હોય તેમ એ ટાઉનશીપમાં વહાણું વાયા પછી કોઇ પણ માણસ બસમાં નહોતું ચડ્યું અને પોલીસના માટે રક્ષણ કરવા જેવું કોઇ માણસ પણ ન હતું. પંદર હબર માણસો લીલી બસથી પહેલાંની જેમ જ ઉટા રહ્યા હતા. કશી પણ બનાવ બન્યો નહોતો. મોટે ભાગના બહિષ્કારીઓ ગણેક અકવાડીયાંથી અઠવાડીયાંના છ દિવસો જેમ નવ માઇલ ચાલના તેમ ખબા ચડાવી ગણતાથી ચાલ્યા થતા હતા કોઇકે કહ્યું : "બસ પકડો ને?" તેના જવાબમાં તેઓએ કહ્યું : "બાહુ" ઓછું થયા વિના અમે એમ કેવી રીતે કરી શકીએ ?"

જોહાનીસબર્ગથી 'રેનેલ્ડ ન્યુઝ'ને હેરી બુએ સમાચાર આપ્યા છે કે બોયકોટની જગ્યાપર જે કોઇ માણસ બસ વાપરવા ઇચ્છતા હોય તો તેમના રક્ષણ માટે દૈનિકીય બંધ પોલીસ ટુકડી તખવાર રહેશે એવી આગાહી થઇ રહી છે. ઘણું કરીને આવાં રક્ષણો જ દંમેશાં હેરામતિ તરફ લઇ જાય છે. આ એક કસોટી જ થાય છે કારણ કે અત્યાર સુધી આ ઝુંબેશ કશા પણ અનિષ્ટ બનાવ વિના પૂર્ણ ચાંનીથી ચાલી છે તેને સરકાર બળ વાપરીને તોડી પાડવા માટે કોઇ બહાનું શોધી રહેલી છે.

ટેલીવીઝનમાં બોયકોટનાં દ્રશ્યો

જોહાનીસબર્ગ અને પ્રીટોરીયાના આફ્રિકનોના બસ બોયકોટનું સચિત્ર આવેબન સચિતરત વર્ણન સાથેના શ્રીલ્કી દેખાવો બી.બી.સી.એ ટેલીવીઝન ના પ્રે ગ્રામમાં પ્રીટનના લાખો માણસ સમક્ષ રજૂ કર્યા હતા. જુદા જુદા પ્રસંગોએ આફ્રિકનોના વિશાળ પ્રવાહ તેમના કામપર જતા દુર સુધી ચાલી જતા અને ગોરા મોટર વાળાઓ તેમને બેસાડવા માટે મોટર થોભાવતા અને તે વફાદાર આફ્રિકનોએ તેમના પહોંચવાનાં રચણો પર ઉતરતા કે બેસતા બતાવાયા હતા સંવાદોમાં આ તકરારમાં આર્થિક મુશ્કેલી વિષે ખુલાસો કરી હવત નિભાવના ખર્ચ થી માંડી બસ કંપનીની વિગતગાં જે બાહુ વધારવામાં સફળતા ન થશે તો કદાચ સરકારને નિભાવની મદદ આપવી પડશે એવી સંભાવના જણાવી હતી.

વિવિધ વર્તમાન

નાતાલના બીન-ગોરાઓમાં આફ્રિકાન્સ લાપ્યા

યુનીયન અને સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા સહિત દક્ષિણ રોડેશીયા માટે આફ્રિકાન્સ ભાષાની પરીક્ષા બેનાર "સામવેક" યુની"ના સત્તાવાર આંકડા મેરીટજન અર્થથી તા. ૪થી ફેબ્રુઆરીએ બહાર પડ્યા છે. જેમાં જણાવ્યું છે કે, નાતાલના બીન-યુરોપીયનોમાં આફ્રિકાન્સ ભાષાનો અભ્યાસ ઘણી જ ત્વરાથી વધતો જાય છે. અગ્રે વરસે નાતાલ માંથી પ્રાથમિક પરીક્ષામાં ૮૪૪ પરિક્ષાર્થીઓ દાખલ થયા હતા. તેનાં આગલા વરસે માત્ર ૨૬૫ હતા. નીચલી પરિક્ષા કે જે જુનીયર સર્ટીફિકેટના હાવરગ્રેડ આફ્રિકાન્સ પ્રોગ્રામની છે. તેમાં ૨૬૦ પરીક્ષાર્થીઓ હતા. જે આગલા વરસે માત્ર ૧૦૭ હતા. હાવર પરીક્ષા કે જે મેટ્રીક્યુલેશન સમાન છે તેમાં પણ થોડા વધારો થયેલો છે.

સત્ર પરીક્ષાનાં વર્તુળમાં ગોરાઓ ૪,૨૫૩ અને બીન ગોરાઓ ૧,૪૦૭ પ્રારંભિક પરીક્ષા માટે દાખલ થયેલા હતા. અને નીચલી પરીક્ષા માટે ૮,૬૨૯ ગોરા અને ૫૨૬ બીન ગોરા પરીક્ષાર્થીઓ દાખલ થયા હતા. હાવર પરીક્ષામાં ૧,૩૩૭ ગોરા અને ૧૪૩ બીન ગોરા હતા. પાસ થયાના આંકડા હજી બહાનું નથી પડ્યા. તે પણ હાવર પરીક્ષાનું પરિણામ બંને વર્ષ માટે ઘણું સાફ આવ્યાનું મનાય છે.

આફ્રિકન દુભાષિયા

નાતાલની સુપ્રીમ કોર્ટના ચીફ જસ્ટિસ (દુભાષિયા) મી. રેગ મેયને મેરીટજન અર્થની રોટરી કલમનાં લંચની મીટિંગમાં તા. ૭મી ફેબ્રુઆરી કહ્યું હતું કે: કોર્ટના દુભાષિયાનાં કામ માટે વિશ્વાસ મેળવવા નેટલી હદે હજી અફ્રિકન લોહો પડ્યાં નથી. તેમણે વધુમાં કહ્યું કે: અમેને આફ્રિકન દુભાષિયાઓ વાપરવાની ફરજ પડે છે. પણ હું માનું છું કે એક આખી કોમ તરીકે આફ્રિકન પ્રજા હજી એવા તબક્કે નથી પહોંચેલી કે જ્યાં કોર્ટના દુભાષિયા માટે વિશ્વાસપાત્ર થઈ શકે અને હું ધારું છું કે ભાષાંતર માટે પ્રયત્ન મગજ હજી પુરતી રીતે વિકસ્યું નથી.

નાતાલ ઇન્ડિયન કુટુંબોલ એશિયન એશિયન

નાતાલ ઇન્ડિયન કુટુંબોલ એશિયન એશિયન તરફથી નીમાયેલાં કમીશને રમતની સફળતા, રોકડની જમાવટ અને નિયંત્રણ રાખવા માટે એ ગંરથા માં પુનરચના કરવાની બહામણ કરી છે, ઇન્ડિયન સોશર, નાતાલ

કપ મેચ, સેમ આઇના કપ ટુર્નામેન્ટ, ઇન્ડિયન-રેસ-મેચ અને વિવાદી આખત ની પતાવટ માટે એક પ્રવાસ નિયામક સંયુક્ત મંડળી સાથે પ્રાંતને દક્ષિણ નાતાલ અને ઉત્તર નાતાલ ખેલા મે વિભાગમાં વહેંચી નાખવાની પણ સુચના કરી છે. પહેલામાં નાતાલના કિનારા પરનાં બધાં એક્ટોને બેળાં કરી દેવાં અને પાછલામાં મેરીટજન અર્થ, ક્લીપરીવર અને ઉત્તરના જીલ્લાઓનો સમાવેશ કરવો.

આ બહામણોને સ્વીકાર કરવાથી મુળ સંસ્થાની પરિસ્થિતિમાં ઘણી આસાએશ મળશે

ક્રિશ્ચિયન એક્શનની મદદ

લંડનમાં ક્રિશ્ચિયન એક્શન સંસ્થા તરફથી દક્ષિણ આફ્રિકાના આરોપિત રાજકીય કેસ અંગે કરવા ધારેલા ૧૦ હજાર પાઉન્ડનાં પ્રાથમિક ફાળમાં અત્યાર સુધીમાં ૩ હજાર પાઉન્ડ થઈ ગયા છે. એના પ્રયોજાણે ૨૯મી જાન્યુઆરીએ નહેરુ ક્યું છે કે આ આરોપીઓનાં કાયદોસરના બચાવ માટે તથા તેમનાં કુટુંબી અને આશ્રિતોને મદદ આપવા તેમજ જીવનની હોડના પ્રસંગે જન્મતાં ન્યાય જીવતા છે એની ખાત્રી કરી આપવા માટે વધારે નાણાંની ઘણી જ વહેલી તકે જરૂર છે.

ડો. આર.એ.કે.કરનાં અવરોધ

૨૧. ડો. બીમરાવ આંબેડકરના અરિથ દાદરની રમશનશૂમિ ખાતેથી સરઘસાકારે સ્વર્ગસ્થના નિવાસરથાન ખાતે લાવવામાં આવ્યાં હતાં. સરઘસ માં એક લાખ માણસોએ ભાગ લીધો હતો અને અરિથપાત્ર સ્વર્ગસ્થના પુત્ર શ્રી યશવંતરાવે ખારણ ક્યું હતું.

આ અરિથ દેશના જુદા જુદા ભાગે માંના વીહારો ખાતે મોકલવામાં આવશે અને સ્વર્ગસ્થની યાદ કામચ રાખવા માટે જુદા જુદા સ્થળોએ સ્તંભો ઉભા કરવામાં આવશે.

સેવા કરતાંયે સહકારની ભાવના વિશેષ મહત્વની છે

વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુને 'સેવા' શબ્દ સામે અરૂચી છે. તેઓ માને છે કે લોકોએ 'સેવા'ને બદલે પરસ્પર સહકારની ઘટિત ળેળવની ઘટે.

નવી દિલ્હી ખાતે ડેવિસના સંસદીય પક્ષની એક બંધ બારણે મળેલી બેઠકમાં બોલતાં શ્રી નહેરુએ કહ્યું કે 'સેવા' શબ્દ બહુ સરસો બની ગયો છે. સેવા કરનાર માનવીમાં સર્વોપરી ભાવના રહેલી હોવાથી તેને માટે બીજાઓમાં અસંતોષ પેદા થયો છે. સેવા કરવાની ભાવના અને પસંદ

નથી. અને તે સહકારની ભાવના મને છે.

શિક્ષકના કરતાં અપરાસીનો પગાર વધારે!

'દિલ્હીના અપરાસીઓનો પગાર પણ ભારતના સરાસરી શાળા શિક્ષક કરતાં વધુ છે એ જાણીને હું શરમિદો થાઉં છું' વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુએ લક્ષ્મીબાઇ નમરમાં બોલતાં આ પ્રમાણે જણાવ્યું હતું.

ડેવિસની વીધવ વીચારીણી સમિતિ સમામાં સુ'ટણીના ટંકરાના હરાવ ઉપર ચાલેલી ચર્ચાનો જવાબ શ્રી નહેરુ આપી રહ્યા હતા. એમણે કહ્યું કે, "અને કહેતાં દિલ્હીની ઉપર છે કે જેઓ આપણા બાળકોના ચારિત્ર્ય ધડતર કરી રહ્યા છે એમની સ્થિતિ સારી નથી તેમ જ આપણા સમાજ માં પણ તેમનો દરજ્જો ઉચ્ચ નથી."

ભારત બિન સાંપ્રદાયિક

રાજ્ય છે જનામ ફિરોજખાન ટુને ધર્મનો જે પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો હતો તેનો સચોટ સ્વીકાર આપતાં શ્રી મેનને કહ્યું છે કે ભારત એ એક બિન સાંપ્રદાયિક રાજ્ય છે. તે ત્યાં સૌ કોઇને પોતાને મનઘાવતા ધર્મનું આચરણ કરવાનો અધીકાર છે. ભારતમાં કુલ પાંચ કરોડ મુસ્લીમો છે કે જેટલા આખા પાકીસ્તાનમાં પણ નથી. ભારતમાં મુસ્લીમો લઘુમતીનો દરજ્જો નથી ધરાવતા. જે આ લોકોને બીજા દેશના છે એમ માનવામાં આવે તે એનું શું પરીણામ આવે?

બૌદ્ધિક દ્રષ્ટિએ પણ કાશ્મીરના પાકીસ્તાન કરતાં ભારત સાથે વધુ આર્થિક વ્યાપારી સંબંધો છે.

કાળા રંગનો લશ્કરી માણસ

હીટલરના આવેલી એક લશ્કરી જહાજ જે ડરબનમાં લંબારાઈ છે. તેના રટાકમાં એક કાળા રંગનો લશ્કરી માણસ હતો. આ માણસ સૌમ્યારે જહાજપરની એક ગોરીબાઇ સાથે ડરબનની રમી થ રટીટના ચીલકાખારમાં ગયો હતો. તે લાંબી બહાર આવ્યા બાદ પોલીસે એને અટકાવીને કહ્યું કે આ દેશમાં કલખાર છે તેની તેને જાણ નથી? લશ્કરી માણસે સભ્ય ભાષામાં જણાવ્યું કે, "હું થીડીશ નામરીક છું અને નામદાર રાણીને મેં સેનાઓ અર્પી છે."

પોલીસે કહ્યું: "પણ તું યુરોપીયન નથી."

લશ્કરી માણસે કહ્યું કે "હું તમારી સાથે આવીશ પણ મરુત્યાની દરી મારા પરથી તમારો હાથ ખસેડી લો હું તમને ફરી કહું છું કે, હું બ્રિટીશ નામરીક છું"

પછી તે પોલીસે એક પોલીસ વેન ગોલાવી અને બંનેને તેમાં બેસાડી

જહાજ ઉપર મુકી આવ્યા. આ વખતે દરમીયાન સોએક માણસોનું ટાણ રસ્તા પર બેઠું થઈ મરું હતું. પોટ એલીઆબેથમાં

હજારો ચાલ્યા

સોમવાર ૧૧મી ફેબ્રુઆરીના પોટ એલીઆબેથના હજારો આફ્રિકનો આફ્રિકન ડેવિસની અરજીને માન આપીને જોહાનીસબર્ગના "બસ બોયકોટ" ની સહાનુભૂતિ ખાતર ટ્રેન અને બસોનો બોયકોટ કરી ચાલ્યા હતા. કહેવામાં આવે છે કે આ બોયકોટ લગભગ ૯૦ ટકા સફળ થયો હતો. કેટલાક એવા હતા કે જેઓએ જે વિરોધની અવમણના કરી હતી.

કેપટાઉનમાં આફ્રિકનોની એક મોટી સભા બરાઈ હતી. આ સભામાં જોહાનીસબર્ગના "બસ બોયકોટ" માટે સહાનુભૂતિ વ્યક્ત કરવામાં આવી હતી.

એલેકઝાંડ્રા ટાઉનશીપના ખપર મુજબ છ અઠવાડીયાં થઈ મયાં હોવા છતાં હજી બોયકોટ ચાલુ રાખવામાં આવશે. સમાધાનના ચિન્હો ખાસ જણાતાં નથી.

નાતાલના એડમીનીસ્ટ્રેટર

યુનાઇટેડ પાર્ટીના સભ્ય સેનેટર ક્લેવુ. પી. રાવના પ્રશ્નોને જવાબ આપતાં ચૂક પ્રધાન ડો. ડી. ઇ. ડેંગ્લેસે ૭મી ફેબ્રુઆરીએ સેનેટમાં કહ્યું હતું કે, નાતાલના હવે પછીના એડમીનીસ્ટ્રેટર કોણ થશે અને તે નેશનાલીસ્ટ હશે કે કેમ તેનો સરકારે હજી નિર્ણય નથી કરેલો. જે કે સરકાર જે એક નેશનાલીસ્ટની નીમણૂક કરે તે તે આગલા સમયના આધાર વિના નહિ હશે. યુનાઇટેડ પાર્ટીની સરકારે ફ્રી સ્ટેટમાં નેશનાલીસ્ટ નહિ એવા એક એડમીનીસ્ટ્રેટરની નીમણૂક કરી જ હતી.

યુનીયનની રેલવે

રેલવે ખાતાના એડીટર જનરલના પ્રસિદ્ધ થયેલા ૧૯૫૫ના રીપોર્ટ મુજબ સાઉથ આફ્રિકન રેલવે અને હાઈવે એડમીનીસ્ટ્રેટરને ૧૯૫૫-૫૬ના વર્ષમાં ચાર ખાતામાં ખોટ મવાનું જણાવાયું છે. રોડ ટ્રાંસપોર્ટેશન સર્વિસમાં ૧૯૫૫ માં ૧૨,૫૩૧ પાઉન્ડ ખોટ મધ હતી, અગલે વર્ષે પા. ૨,૩૭,૨૬૫ મધ છે; ટુરીસ્ટ સર્વિસમાં અગલે વર્ષે ૨૪, ૮૭૯ પાઉન્ડ ખોટ અચેલી, અગલે વર્ષે તેમાં ૪૩,૨૧૧ પાઉન્ડની ખોટ મધ છે; ડેટરિમ તથા બેડીમ સર્વિસ અને લાઇટ હાઉસ સર્વિસમાં મયા વર્ષના નેટલી જ ખોટ મધ છે.

સુકાં મરચાં
૩૦ રતલી ગુણીના રોકડેથી ૪૫/૬
લાખો :
Maarmans (Pty) Ltd.
Box 26 — Phone 128
BRITS. (Transvaal).

હંમેશ કરતાં આજે બધાના હૃદયમાં આપવાના આનંદની લાગણી વધારે દેખાય છે. દુશ્મનને આપવાની સારામાં સારી વસ્તુ તે ક્ષમા ભાવ, મીત્રને માટે પ્રેમ, તમારા બાળકો માટે સાચો રાહ, પિતા માટે ગર્વ અને માન, માતા અલીમાન લઈ શકે તેવું આચરણ, તમારે પોતાને માટે આદર, અને બધા મનુષ્ય માટે દયા અને ધર્મદા.

— ત્યારે —

તમારા વહાલા પ્રિયજન માટે શું ?

તેમના બલા માટે તેઓની આકૃતમાં મદદગાર થાય તેવી

ન્યુ ઈન્ડીયાની જીન્દગીના વીમાની પોલીસી

એ એક ખરેખર સાચી ભેટ છે.

ઉપલે વીમો લઈ તમારા વહાલાઓને તમો આનંદ આપી શકો છો, અને અમો તમારી સેવા કરી આનંદ લઈ શકીએ છીએ.

વીમા બાબતની સાચી સલાહ અમારી પાસેથી મેળવો.

— ધી —

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ કં. લી.

મુખ્ય ઓફીસરો

ફ્રેમ્લેન્ડ (પી.ટી.) લીમીટેડ

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નીડાલ.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન :
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાયટર : જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલિસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના શુરા સેનાની સ્વ. પં.

રવિશંકર શુક્લની જીવન ઝરમર

રાષ્ટ્રમંદિત અને સન્નિષ્ટ સેવાથી સમૃદ્ધ જીવન જીવી જનાર પં. રવિશંકર શુક્લનો જન્મ ૧૮૭૭ના જાન્યૂઆરની બીજીએ થયો હતો. તેમણે રાયપુર અને જયપુરમાં શિક્ષણ લીધું હતું. ૧૮૯૯માં નામપુરની હીરલોલ ઠાકોર-માંથી સ્નાતક થયા હતા અને ૧૯૦૦ માં વડા કમીશનર સર ફ્રેઝરના કારકુન તરીકે કામ કરી બાદ શીરપુરથી આઠ માહલ પરના બેડરા કેમ્પ ખાતે દુકાળ અધિકારી નિમાયા હતા.

પછી તેઓ દામોહના મુનસીફ નીમાયા હતા. એકવાર દામોહ જતા હતા ત્યારે સરકારી નોકરી કરવી નથી એમ નિર્ણય કરી ટૂંકમાંથી કાટની રોશન ઉતરી ગયા હતા અને જયપુર પાછા ફર્યા હતા.

શાળાના શિક્ષક

૧૯૦૧માં તેમણે જયપુરની શાળા ના શિક્ષક તરીકે નોકરી સ્વીકારી બીજા વર્ષે તેઓ બેડગઢ ઠાકોરના વડા શિક્ષક બન્યા હતા. તેઓ ક્રિકેટ માં બહુ રસ લેતા હતા અને સારા ડાબેડી ગોલ્ડલ જતા.

તેમણે ૧૯૦૪માં મુંબઈ કેંગ્રેસમાં ઢાંચરી આવી હતી અને પહેલી વાર માંધીજીને મળ્યા હતા. ૧૯૦૭માં કાપડાની ઉપાધી મેળવી તેમણે વડી લાત ચરૂ કરી હતી. અને રાજકારણ માં તીવ્ર જીવ સાથે જોડાઈને અલ્હા બાદ કેંગ્રેસમાં પ્રતિનિધિ તરીકે ઢાંચરી આવી હતી. તેમણે 'કાન્ય કુબ્જ' કેમ્પનું એક સામયિક પણ ચલાવ્યું હતું.

રાજદ્વારી પરિપદમાં

૧૯૧૫ માં મધ્ય પ્રદેશ રાજદ્વારી પરિપદમાં સહાય ભાગ લીધો હતો. ૧૯૨૩ માં અસહકાર માટે પકડવામાં આવ્યા હતા પણ જનતાના બળવાને લીધે છોડવા પડ્યા હતા. ૧૯૩૦માં છ વર્ષની અને '૩૨માં બે વર્ષની સજા કરાઈ હતી. '૩૨ માં વડીલોની માદોમાંથી તેમનું નામ ઠાકી ન નંખાયું હતું. પણ '૩૫ માં ફરી જામલ કરાયું.

સ્વરાજ્ય પક્ષના સભ્ય

'૨૩માં તેઓ "સ્વરાજ પક્ષ"ના સભ્ય તરીકે કાઉન્સિલમાં ચુંટાયા હતા. '૨૬ થી '૩૬ સુધી તેઓ રાય પુર ખાતે જીલ્લા સમિતિના પ્રમુખ પણ હતા. ૧૯૩૭ માં મધ્ય પ્રાંતના પ્રધાન મંડળમાં શિક્ષણ પ્રધાન હતા '૩૮માં મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ખરેજે રાજ નાથું આપતાં તેઓ મુખ્ય પ્રધાન બન્યા હતા.

'૪૦ માં ફરી તેમની ધરપકડ કરાઈ હતી. ૧૯૪૨માં પણ તેઓ જેલમાં

ગયા હતા, અને ૧૯૪૫ની ૧૫મી જુને છુટયા હતા. '૪૬માં તેઓ પ્રાંતિક ધારાસભામાં ચુંટાયા હતા અને ત્યારથી મધ્ય પ્રદેશના મુખ્ય પ્રધાન હતા. તેઓ સામર યુનીવર્સિટી ના કુલપતિ પણ હતાં.

રાજ્યોની પુનરંચના પછી તેઓ નવા વિશાળ મધ્ય પ્રદેશના કેંગ્રેસ પક્ષના નેતા તરીકે સર્વોચ્ચ સ્થાને ચુંટાયા હતા. અને પહેલી નહેરુએ નવા રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાનપદનો હોદ્દો મંજૂર કર્યો હતો.

શ્રી રવિશંકર શુક્લે એક વાર નહેરુ ક્યું હતું કે હું મુખ્ય પ્રધાન

રહેવાનો છું અને મરતા સુધી રહેવાનો છું. એમની આ નહેરુ પાછળ ઠોઠ સત્તાની લાલસા નહોતી. પરંતુ પ્રજાની સેવા માટેની તમના જ હતી. એમની એ તમના અક્ષરશઃ પાર પડી છે અને તેઓ દેશની સેવા કરતાં કરતાં જ પોટી ગયા છે. એમના જેવા યોદ્ધાને તો આજુ મૃત્યુ જ જાણે.

આપણે સ્વ. શ્રી રવિશંકર શુક્લ જેવાઓના જીવનમાંથી પ્રેરણા લઈને આગળ જ વધવાનું છે.

શ્રી રવિશંકર શુક્લ તો સેવાથી સમૃદ્ધ એવું જીવન જીવી ગયા. તેઓ પોતાની પાછળ જે સુવાસ મુકી ગયા છે તે ઠીકઠાળ સુધી વાતાવરણને સુમધિત કરશે એમાં શંકા નથી. નવી દીર્ઘિમાં તા. ૩૧:૧૨:૫૬ ના દિને એમનું ઇન્કલેન્ડમાંથી મરણ થયું.

વિશ્વમાં મોટામાં મોટા લોકશાહી દેશને ચુંટણી જંગ

ભારતની આઝાદી દ્વિતીય સામાન્ય ચુંટણીઓ માટે દેશભરની લોક સભા તેમ જ વિધાનસભાઓની લગભગ ૩૫૦૦ જેટલી બેઠકો માટેના ઉમેદ વારીપત્રો ભરવાનું કામ ૨૬મી જાન્યુઆરીએ આજે સમાપ્ત થયું હતું. દુનિયા ભરની મોટામાં મોટી લોકશાહી ચુંટણીઓમાં લગભગ ૧૯ કરોડ ૩૦ લાખ મતદારો મતદાન કરશે.

૧૯૫૧માં થયેલી પ્રથમ સામાન્ય ચુંટણીઓમાં રાજકીય પક્ષોએ ૩૮૬૨ બેઠકો માટે ૧૭૫૦૦ ઉમેદવારો ઉભા રાખ્યા હતા અને આઠ કરોડ ૫૦ લાખ મતદારોએ મતદાન કર્યું હતું.

વિવિધ પ્રદેશોની સ્થિતિપર નો ઉકેલો દર્શાવતા

ચુંટણી પંચની નહેરુ સુભ્ય પશ્ચિમ બંગાળને બાદ કરતાં આખા દેશમાં ઉમેદવારી પત્રો મોકલવાનો આજે છેલ્લો દિવસ હતો. તા. ૧લી ફેબ્રુઆરીના દિન આ ઉમેદવારી પાછી જોડી લેવા માટે નક્કી કરવામાં આવ્યો છે. આથી આ તારીખ પછી મેદાને પડેલા પ્રતિપર્ષી ઉમેદવારોને સાચો ખ્યાલ આવી શકશે. પશ્ચિમ બંગાળમાં ઉમેદવારી પાછી જોડવા માટેની તા. ૯મી ફેબ્રુઆરી નક્કી કરવામાં આવી છે.

આંધ્ર પ્રદેશમાં આખીએ રાજ્ય વિધાનસભા માટે સામાન્ય ચુંટણીઓ નહિ થાય; માત્ર તેલંગણ વિસ્તાર તથા ભૂતપુર્વ આંધ્ર રાજ્યના પ્રોવાતુર અને બદાયલમ મતદાર વિભાગોમાંથી રાજ્ય વિધાનસભા માટે ચુંટણીઓ થશે. આંધ્ર પ્રદેશની ચુંટણીઓ માત્ર

બે વર્ષ પુર્વે જ કરવામાં આવેલી હોઈ આ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે.

મતદાનના દિવસો

દેશમાં તા. ૨૪મી ફેબ્રુઆરીથી તા. ૧૨મી માર્ચ સુધી મતદાન ચાલુ રહેશે. એ દરમિયાન ભારત વાસીઓ લોકસભા માટેના પોતાના ૪૯૪ પ્રતિનિધિઓ અને રાજ્ય વિધાનસભાઓ માટેના ૨૬૦૦ સભ્યોને પસંદ કરશે. કાશ્મીર વિધાનસભા લોકસભા માટેના પોતાના છ પ્રતિનિધિઓ મોકલશે. પુનર્ધરના પામેલા તેર રાજ્યોની વિધાનસભાઓમાં ૩૧૨૫ સભ્યો છે.

કેંગ્રેસે તો લોકસભા અને વિધાન સભાની લગભગ પંચીજ બેઠકો માટે ઉમેદવારો મુકવાનું નહેરુ ક્યું છે. પશ્ચિમ બંગાળ અને મુંબઈ જે બે રાજ્યોમાં યાસનકર્તા પક્ષને સામ નો વિરોધીઓના સંયુક્ત મોરચાઓ દ્વારા થશે. મુંબઈમાં વિરોધ પક્ષો સંયુક્ત મદદારાષ્ટ્ર અને મહારાષ્ટ્રમાં મુદાઓ પર સંગઠિત થયા છે.

શ્રી નહેરુને પક્ષોથી પર થવાનું કહેવામાં આવ્યું

આ ચાર ફૂલોની જેમ પ્રજા સેવાવાદી પક્ષના નેતા છે તેઓએ બાપણ કરતાં જીવ્યાનું છે કે; આપણે આજે પ્રુખ બંબીર આંતર રાષ્ટ્રીય પરીસ્થિતી વચ્ચે આવી ઉભા છીએ. આપણાં વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુ કે જેઓ એક સમસ્ત રાષ્ટ્રના નેતા છે તેઓએ એક પક્ષમાં ન મળતાં તટસ્થ રહેવું જોઈએ એમ હું માનું છું. જે

આપણે પ્રજાસત્તાકમાં વધુ આગળ વધેલા હોત તો હું પ્રજાને અધીક કરતાં કે તેઓ વિરોધ પક્ષને ચુંટણી માં ચુટે.

શ્રી નહેરુમાં શ્રી. ચર્ચાલિ પછી વખત સુધી સત્તાનો દોર પોતાના હાથમાં રાખ્યો હતો અને પછી બીજા પક્ષ ના હાથમાં સત્તા મળી, આમ કરવા માટે આપણે સમાજ રાજકીય ક્ષેત્રમાં એટલો બધો આગળ વધ્યો નથી. શ્રી નહેરુને સત્તાપરથી હાલવા એ અયોગ્ય છે. કારણ કે કેંગ્રેસવાદી હોવા છતાં એક રાષ્ટ્રીય નેતા છે. ઠોઠ પણ સત્તાપર અંકુશ મુકવો એ પ્રજાની જવાબદારી છે આમ ન થાય તો સત્તાના ક્ષેત્રમાં સડો અને આપ પ્રુદી આવી જાય.

મને વધુ દુઃખ થાય છે કે, કેંગ્રેસ સરકારમાં બાંચીયા વધતા જાય છે.

રાજસ્થાન પંડિત પંત

ભારતના સ્વાતંત્ર્ય દિને નવી દિલ્હી માં રાષ્ટ્રપતિએ ભારતના મુક્ત પ્રધાન પં. ગોર્કાદ વલ્લભ પંતને તેમણે દેશની પુનરંચનાની વિશાળ જોબનાને સફળ બનાવવામાં બતાવેલી કુનેહની કદરરૂપે ભારત રત્નની પદવી એનાયત કરી હતી. આ વર્ષે આ સર્વશ્રેષ્ઠ નામરિક પદવું માન લેનાર તેઓ એક જ છે. ગયે વર્ષે એ માન ઠોપને ન હોતું અપાયું. આ અગાઉ શ્રી નહેરુ, શ્રી રાજાજી, ડા. રાધાકૃષ્ણન, ડા. સી. વી. રમણ, ડા. ભગવાનદાસ અને શ્રી વિશ્વેસરેયા એ છ જણને ભારત રત્ન થવાનું માન મળેલું છે. પક્ષ રત્ન બીજા કક્ષાનું શ્રેષ્ઠ માન છે તે આ વર્ષે મુંબઈના ગવર્નર શ્રી. શ્રીપ્રકાશ, ભારતના એટર્ની જનરલ શ્રી એમ. સી. સેતલવાડ અને શ્રી ધન શ્યામદાસ બીરલાને અપાયું છે. પક્ષશ્રી ત્રીજા કક્ષાનું માન છે તે મેલબોર્નની જોલીબીક ગેમમાં ઠોટી ટીમની વિન્યા રોળીના અમ્રણી શ્રી. બલબીર સોંબને અપાયું છે. બીજા માન મેળવનારા ઝોમાં સામાજિક કાર્યકર્તાઓ, વિજ્ઞાની ઝો, બેખડો, કળાકારો અને દાનવીરો પણ છે જેમાં ચાર સ્ત્રીઓ પણ છે. સોળ વ્યક્તિને પક્ષ ભૂષણનું પદ એનાયત થયું છે. જેમાં શ્રી જી. એસ. સર દેસાઈ, શ્રી નીલકાંત શાસ્ત્રી, ડા. રાધા કૃષ્ણ મુકરજી એ ત્રણ ઇતિહાસ કારો છે. ડા. અખીલ હુસેન, ડા. બી. એલ. આર્ય, ડા. હજારીપ્રસાદ દિવેદી અને ડા. સિધ્ધિચર વર્મા એ ચાર વિદ્વાનો છે.

—પંજબની વિધાન સભાએ રાજ્યની અંદર થયેલા ઠોઠ પેણુ શુન્હા માટે દેટકો મારવાની સજા નાણુ કરતો કાયદો કર્યો છે.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

પુસ્તકીપર, શુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
હાઈસ્ટાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ફરિયાઈ અગર જમીન
આગેં શુસાફરી કરવા ધેર ભાંડાં અમારી મારફતે પુર્કીત કરો.
ઈંગ્લી, આગ, ચોરી, દુલ્લદ, બન્દમાત, પ્લેટ્સાસ, વિગેરેના વીમા અમે
ઉત્તરાની આપીએ છીએ.
ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ ગ્રાન્ટ્સીયા અને થોર્ડાંચાં
ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.
Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણુના અમે સ્પેસીલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ
પણ ભાગમાં તમારે શુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ત્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - હરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલુમ છુટ, ઠાઈનીમીશ્મ છુટ, વોઈશોખ, હરેસીબ એસ્ટ,
સાઈલ વોઈ જોફીસ ટેસ્ટ, પુક કેસ, ટેબલ, તાલન કીફાચત
ભાવે ખરીદી સકશો. ભતે પધારી લાભ લેવા શુકશો તલિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

ને હમારી દેખરેખ નીચે/તઈચાર યાચ છે. તેમો રોઠા હમેશાં તઈ-
ચાર રહે છે. માત્ર રોઠા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

એડ. વી. પારેખ એન્ડ સન

ટ્રાવેલ એજન્ટ અને પુસ્તકીપર

અમે નીચે જણાવેલાં કામ કાળો કાળજી પુર્વક કરીએ છીએ.

એરોપ્લેન અને સ્ટીમર યુર્કીંગ

ઈમીગ્રેશન અને પાસપોર્ટ

રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સરટીફિકેટ

ઈઈંગી, આગ, ચોરી વીગેરેના વીમા

પુસ્તકીર્પીંગ, ઇન્કમ ટેક્સ, લાયસન્સ

એક વખત અનુભવ કરવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

71 MINT ROAD, FORDSBURG,
JOHANNESBURG. — Phone 35-3480.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, પુલન જર્સી, પુલ, બાળકો માટેનો ભત ભતનો
માલ, ધર વપરાય માટે તેમજ લગ્નાઈ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે
માટે અમારે લાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

તાજું ઉમદા ફરુટ

આંબા અબંધ, લીલી અળદ અને સુરણની મોસમ આહુ છે.
આહુ શી ૧-૩ રતલ, લસણુ ૯ પેની રતલ.
પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

હુરી અને ચેવલી પાન બનર ભાવ ચોસ્ટેજ બુક. વાસ્કીટ શી.
૧૦-૧ ડગન; લાંબી અને રફવેર વાસ્કીટ શી. ૧૧-૩ ડગન.

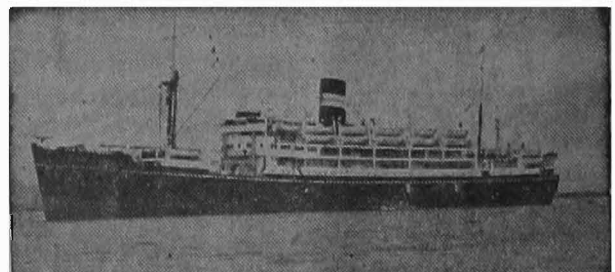
રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના આરડરો ઉપર પુરવ
પ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ ઠ્ઠાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

શ્રીટીશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કું. લીમીટેડ

સ્ટીમર. કવંભ તા. ૧ લી માર્ચે-આવવા વધી છે. અને તે તા. ૬ લી
માર્ચે ૧૯૫૭ના દિને કરાંચી થઈ મુંબઈ જવા ઉપડશે.

પેસેન્જરોએ કોલેરા અને થેલાફીવરનાં ફરજયાત ઇનોક્યુલેશન કરાવેલાં હોવાં
જોઈશે. અને તે અંગેનું સર્ટીફિકેટ તેમની નજીકના ડીસ્ટ્રીક્ટ સર્જન પાસેથી
મેળવેલું હોવું જોઈશે. આ ઇનોક્યુલેશન અને સર્ટીફિકેટ સામાન્ય રોકરો
તરફનાં રવીકારતાં નથી.

લાહુ : હરબનથી મુંબઈ

પહુલો વર્ગ સીંગલ ખોરાક સિવાય	પા. ૨૨-૦-૦
બીબી	૬૦-૦-૦
ત્રીબી ક્લાસ-ડેક	૩૧-૧૦ ૦
સુસ્લીમ વીશી સ્પેશીયલ	૧૧-૨૦-૦ સાધારણ પા. ૪-૨૮-૦
હીંદુ વીશી	૧૦-૩-૦

પહેલા, બીબ અને ત્રીબ વર્ગની પુર્કીત અમારી સાથે પત્ર વ્યવહાર
અગર તેલીગ્રાફથી કરી શકાશે.

વિશેષ માહિતિ માટે મળો યા લખો :

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

अमारी आलु वाता

धुप सुगंध

लेखक: सोपान

प्रकरण ३०५

(अतांक्षी आलु)

माधवी दवे अग्रम पकडमाथी धीमे धीमे सुकत थती होय जेणे जेणे पोताने अनुभव यवा लाग्यो. स्नानथी परवारी जे पुण नी जोरडीमां मध. आप भोमी थोडीवार थातीथी लां भेसी रवी. भीरानुं कोष गीत शुंभुं नखि, अंतर मां पथु प्रमट्युं नखि छतां कंधक थांती नखुवा लागी.

दवे मननुं आकाश 'वधु ज्योभु' यथुं छतुं. वाहणां विभरायां तो नहोतां, पथु आळां अनी अयां छतां. कणां भग्भर वाहणांजिनां पंड पडी अया छता ने ते अही तही धुमता छता. हेटवीक न्याजे जेनी हेर यमकती छती. भील' वाहणांजो' पवननी अति साधे विहार करी शके जेवां दणवां अनी गयां छतां अने आकाशने हेटवीक लाज तो तदन रचय छ पथु अन्वे छतो.

माधवीजे प्रथम तो जे अनी अथुं ते विषे हुं आश्रय' अनुभव्युं. आ अथुं जेनी कल्पनाथी छेक निराणु' तो नखि, पथु अनेकधयुं धेरे ने दुःखदायक छतुं. पिताछनी स्थितिने विचार आवतां जेनाथी धुंछ नवातुं छतुं. डेवासण्या तो दवे पथारीमां अथवा तो लयडिया - भातांन छववा नां होय जेम लागतुं छतुं. माधवी ना यित्ताकाशमां कमवेशे सुप' हे मन्त्रेपे तो थुं, सहेन जयथां नवा तांराडेपे पथु असारे प्रवेशी शके जेम नहोतुं. जेना मननी तथाम शक्ति, वृत्ति जे कडे ते असारे पा- पापुछमां कन्दित यथ अयां छतां.

विचारसंकमथु तो: यड यथ अथुं ने धुदि पथु पोतानुं समर्थन लधने पथी आमण आची, परंतु तटाण तो अंतःप्रेरणा न नगी होय जेम जेना मनमां यथ अथुं हे आ ने पापुछना छवननेा भोग मारा सुभ माटे आपवेा नथी, जेमने. दुःख थाय जेवुं मारे कंधन करतुं नथी. जे पथी विचारनेा प्रदेय छवयसे ने लां समर्थक दहीवेा पथु आची पडी. 'मारां सिवाय जेमना छवनमां भीजे कोष रस नथी. जे सायु' छे. हुं जल तो तेजे छनी शके नखि ने छवे तोये सतर्दीन जेपांनी जेम. कथ प्रतिष्ठा जेमना अरितरवनेा ने आनंद ना आधार छे. जे नतां जेमनी

छ'दगी भाररप अनी जय, अने मारे माटे जेमले थुं नथी कथुं?...'

माधवी विचारती छती आं पा- पापुछनी वन्वे खलती वातोनेा आछे अवाज जेना काने अथडायेा. जे धीमे थी आरथुा पासे मध डेवासण्या कहेतां छतां: 'हेवी हेवी आशस्या मे' राणी छती! तमने मे' कोष दिवस कथुं नथी, पथु माधवीनां लज्ज हेम करवां ने हेवी कभोतरी छपावची ते सुधां मे' विचारी राभ्युं छतुं. तमे मानरो? छेळा जे वरसथी आपजे आं आवती सारी सारी कभोतरी पथु मे' संधरी राणी छे...!'

डेवासण्या आथी आमण भोली शक्यां नखि. ने जेमनेा कंध इंधायेा तेनीम माधवीने अथर पडी.

हरिवल्लभ बोध्या: 'तमाइं दुःख हुं समजुं छुं. मे' जेवी कोष कल्पना करी नथी, कोरयुं हे मारे मन तो जे भीरां न छती...दवे जेम समलम छे हे अशोक नतां माधवी मारेा आधार अनी मध छती तेथी न अने जेम लागतुं हरो. माइं मन न अने छतरतुं दरो. माधवी अहीथी न नय जेवी छानी लागणी न जेने भीरांतुं इप आपती दरो...पथु मारा थी आ समलतुं नथी. माधवी, आपणी माधवी आची कडोर ने भेदरकार अनी शके ते मारा मनमां वसंतुं न नथी...तमे मानरो? अने धणुणवार थाय छे, आ सायु' नखि होय, कोष इःरवपन' न हरो!'

माधवी दवे सांभणी शकी नखि. होडीने अंहर याही मध. मनमां अडपथी विचारेा होडवा लाग्या. माता पिताने आन क्षेजे योतासुकत करी देवानी दामणी अणवान अनी मध ने तरतन जेजे जेक कामण छपर संभ्युं:

'तमने आटलुं अथुं दुःख यरो जेम मे' सायुं नहोतुं...मने माइं हरो, हुं कंध करीस नखि. कथां नयथ नखि. आनथी मे' हवेन पथु छोडी छे जेम मानजे.'

अने जे नतेन लांथी छेडी, पा- पापुछ पासे धसी आची ने वन्वेनी त्रिपाठ छपर यिडी मूडी जेम अडेपे याही यथ.

माधवीजे कहेलुं पाठ्युं. ते दिवसे जे ठामेनमां मध नखि. हरिवल्लभ घेरन रथा. डेवासण्यानी तपियत

अपेर सुधी सारी रवी, पथी तेजे अशकित नखुवातां पथारीमां पडी रखां. माधवी धरमां दरतीकरती छती. डेवासण्या पासे नती छती, थोडुं धळुं काम पथु करती छती, परंतु तेना मुप छपरनी मंभीरता असती नहोती. जेनी आंभोमां आंसु नहोतां, पथु अंतरनी वेदना जेमां स्पष्ट रीते वांची शकती छती. होइ तो भीडयेला न रहेता छता.

दिवस पसार यथ अथे. अथां नग्नां, अपेरे आराम हरो, सांन परेलां साधे भेसी या पोधी, रात्रे भोजन कथुं. ने अते याथेलां पाडेलां निद्राधीन पथु यथ अथां, परंतु मंत्रवत अन्थुं. कोषना यितमां शांति नहोती, कोषनी वाथुणीमां उत्साह नहोते, कोषना हसनयसनमां येतन न छतुं.

भीजे दिवस ज्यो. माधवी वहेवी छेडी स्नानादिथी परवारी पुंजनी जोरडीमां मध. हरिवल्लभ छथ पथारीमांन छता. डेवासण्या नग्नां छतां, पथु रकुती नहोती जेटवे पडी रखां छतां. माधवी धीमा सुरे स्वेको भोवती छती. डेवासण्या ते सांभजतां छतां. थोडीवारे हरिवल्लभ पथु नग्ना ने जेमनुं ध्यान पथु जेयायुं. स्वेको पुरा यतां माधवीजे जेवाज धीमास्वरे भजन छपायुं: अभियां हरिदर्शन डी थारती.

हरिवल्लभ पोताना जोरडानी अहार आण्वा. डेवासण्या पथु छेवां, माधवी ना कंधमाथी जे न गतिजे गीत वहेवा लाग्युं. मातापिताजे जेकधीन तरह वेदनाभरी छतां अर्थसुयक दृष्टि जे जेथुं ने भजन पूइं यतां तेजे पोतपोताना काममां परेवायां. माधवी प्रार्थनानी जोरडीमांथी अहार नीकणी: जेजे आने स्वेत वस्त्रे धारयुं कयां छतां, माधे नाडी छती जेटवे वाण छुटा ने सुकका छता, आंभो नभीन छपर रहेती छती, होइ तो कोष निश्चयने कायम करवा मयता होय जेम जिडयेला न रथा छता.

हरिवल्लभ ते दिवसे पथु घेरन रहेवा धमछता छता, पथु डेवासण्याजे आग्रह करी अणरमां भोक्तया. माधवी साधे वात करवातुं जेमजे विच्युं' छतुं, परंतु अपेरे ने सांभना जेकांत मां पथु ते अनी शक्युं नखि. सांने हरिवल्लभ आण्वा लारे जेमजे मौन राभ्युं. पथु हरिवल्लभथी रहेवायुं नखि. जेमजे पुछ्युं:

'माधवी कंध भोली? जेजे कंध कथुं?'

'दवे जे थुं कडे? दिवसभर आमन रहे छे. कंध वांयती होय जेम पथु देभातुं नथी. विचारमांन जेवायेवी रहेती होय जेम लागे छे.'

हरिवल्लभ योतामां पड्या. पथु थुं करतुं ते जेमने सुअथुं नखि. अयानक

इन आण्वा. राभ्युं ते लीधे. माधवीने जेलाववा जेजे 'अहेन'ना नामनी धीमेथी थुम पाडी: माधवी भोली: 'हहे, मारी तपियत सारी नथी, हुं वात नखि करी शके.' हरिवल्लभ ने डेवासण्याजे आ सांभण्युं 'जेकधीन' साधे जेध तेजे समलम ने भेसी रखां.

भीजे दिवस, नीजे दिवस जेजे दिवस वीयेा, माधवीनी आंतरणां स्थितिमां कथे हेर पडयेा नखि. हरिवल्लभ जेक जे वार करवातुं सुयन कथुं. तो जेनी आंभमां आंसु आची अथां. कंधवासण्याजे पासे भेसाडी वात करवा मांडी. मारे तेना जेहे हुंमे भराये. टेवीहेन तो जे वेती न नहोती. घेर कोष भजवा आवतुं लारे पोताना जोरडीमां याही नती. दिवसनेा कायंक्रम मंत्रवत आलता छते. दररोज वहेवी छेडी स्नानथी थुं मध घाणुं वस्त्रे परेरी जे प्रार्थना ने भजन करती. सांने अटारीमां मध थोडीकवार भेसी रहेती, रात्रे कोषवारे थारीमां छेजी आकाशनुं अवभोकेन करती. आ यार पांय दिवसमां जेजे कडीये जोरडानां आरथुा अंध कयां नहोतां, रात्रे य नखि, अने कोष दिवस कामण छपर जेक अक्षर पथु पाडयेा न हतेा.

हरिवल्लभना धैर्यनेा आभरे अंत आण्वा. जेमजे कंधवासण्याने कथुं: 'आ स्थिति नेा सहन नखि थाय. आ रीते माधवी जेनुं आरोग्य जेध भेसरो. आपजे कथां क अहार नतां रवीये. वाता वरथु भदवातां जेनुं मन कदाय प्रकुहल थरो.'

कंधवासण्या भोदयां: 'जेवुं जेवथेा नखि, विचारथेा नखि. जेना देवामां अग्नि धरयायेा होय जेवी छथ स्थिति छे, कुंके लागरो तो भडो! थरो.'

'तो थुं करतुं?' हरिवल्लभने अथा- भयां स्वरे पूछ्युं:

'जेनी साधे आपजे य सहन करतुं. अते भजवान भद कररो.'

'पथु जेना अविश्वनुं थुं?' हरि- वल्लभने योता व्यक्त करी.

'अविश्वनुं पथु भजवान छपर' न छोडतुं. जे मारी ने तमारी दीकरी छे. जेनी पोताने धमछतां जे रोक्के, हापी हेरो, पथु जेनी धमछा विरुद्ध कंध यथ शकरो न नखि.'

हरिवल्लभने जे सायुं लाग्युं. अति मभीर ने कथुं स्वरे तेजेा भोदया: 'जेने जेठे छुं ने जेम थाय छे हे जे प्राथु आपा हेरो पथु पोताना निश्चयमांथी पांछी हरेके नखि...जेक रीते नखि तो भीछ रीते पथु जे मारां न छे.'

कंधवासण्या आश्रयथी हरिवल्लभना आ उदमारे सांभणी रखां.—कभरां:

સમાચાર સંગ્રહ

રોડેશીયાના ખબર

—નોર્થર્ન રોડેશીયાની આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસે બ્રિટીશ પાર્લામેન્ટની લેખર પાર્ટીના સભ્ય મી. જેમ્સ બોલ્ડનને એ પ્રદેશની મુલાકાતે આવવાનું આ મંત્રણ આપ્યું છે. જેનો તેમણે સાર્વ સ્વીકાર કરી આગામિ માર્ચનાં પહેલાં અડવાડીયામાં પ્રવાસે નીકળવાની આશા દર્શાવી છે. કોંગ્રેસના સેક્રેટરી જનરલ મી. ડી. કાઉન્ડાએ મી. બોલ્ડન પર લખ્યું છે કે, હુસાકામાં કોંગ્રેસની છેલ્લી કોન્ફરન્સ મળેલી તેમાં દરવાણું હવે કે: આ પ્રદેશમાં શું બની રહ્યું છે તે જોવા માટે બ્રિટનના એક લેખર મેમ્બરને નોર્થર્ન રોડેશીયા આવવા વિનંતિ કરવી. કાર્યકર્તાઓએ નિર્ણય કર્યો હતો કે ડેટલાક માસ પૂર્વે કોંગ્રેસના પ્રમુખ મી. નકુમ્બુલા એ લંડનની લીધેલી મુલાકાત વખતે મી. બોલ્ડનને તેમને સારી મદદ કરી હતી અને બ્રિટીશ પાર્લામેન્ટમાં રોડેશીયાની ખાખતમાં તેઓએ બતાવેલી કાળજીના લીધે તેમને મહેમાન તરીકે ચોગ્ય મળ્યા છે. આ પ્રસંગે મી. બોલ્ડન ન્યાસાલેન્ડથી મુલાકાતે પણ જાય એવા પ્રબંધ થયો છે.

—દક્ષિણ રોડેશીયામાં ટી. બી. થી આફ્રિકનોના મરણમાં વધારો થતો જાય છે. ગયા વરસની મરણ સંખ્યા ૨૦૧ અને પીડીતોની સંખ્યા ૨,૧૯૪ હતી તે ઉપરાંત જાહેર થયા વિનાના પણ ઘણા રહી જાય છે.

—એક આફ્રિકનની ડચ પત્નિને દક્ષિણ રોડેશીયામાં આવી વસવાટ કરવા માટે ની પરમીટ મળી ગઈ છે. આ પ્રદેશ માં ગોરી બેરીને તેના કાળા ઘણી સાથે રહેવા આવવાની રજા મળવાનો આ પહેલો જ દાખલો છે.

યુનીયનનું અવનવનું

—યુનીયનની મીલી ઇન્સ્ટ્રી કંટ્રોલ બોર્ડ અને ઇન્ડસ્ટ્રી સરકાર વચ્ચે સાથે આફ્રિકાથી ૪૦ હજાર ટન મીલીસ ઇન્ડસ્ટ્રી મોકલવાના તા. ૬ દી ફેબ્રુઆરીએ પ્રોટેક્શનમાં કરાર થયા છે.

—પ્રોટેક્શનના એક માણસને વિદેશની લોટરીમાં ૩૫ હજાર પાઉન્ડનું ઇનામ લાખું પણ તે ટીકીટ પર તેની ત્રણ માસની ટીકીટનું નામ લખેલું હોવાથી તેણી ૨૧ વરસની થાય ત્યાં સુધી ત્યાં ની બેંકમાં તેણીના નામે તે રકમ જમા રહેશે એવી સૂચના મળી છે.

—જોહાનીસબર્ગના માંજી મેયર મી. મેકલી હર્ડને ૪થી ફેબ્રુઆરીએ તેમની ઓપીસમાં સંતાઈને જીવલેણ દુધનો દરવા માટે ડાનલડ પેઇન નામ ટ્રોપીકલ જોબર્ગના એક યુવકને પકડવા

માં આવેલ જેનો ફેસ ૧૫મી ફેબ્રુઆરી પર મોકલ્યું આવ્યો છે.

—ડરબનની શામરોક ફુટબોલ ક્લબની ૨૫મી જયંતિના હિત માટે 'યોન્ગમેસો વર્તમાનકાળનો અનિપ્રખ્યાત 'ચિંતા મણી' નાટક ગયા અઠવાડિયે ડરબન ના ટાઉનહોલમાં ભરચક પ્રેક્ષકો સમક્ષ બજાવાયો હતો જેનાં સંમિત અને તૃપ્ત યાદગાર બને એવાં હતાં.

—યુનીયનની ધારાસભામાં નાણા પ્રધાન મી. જે. એફ. નોડીએ પાઇન ટાઉન ના યુ. પી.ના સભ્ય મી. એ. હેપ વેલના પ્રશ્નના જવાબમાં ફ્રી ફેબ્રુ-આરીએ કહ્યું હતું કે યુનીયનની સેના ની ૧૭ ખાણોમાંથી ડેટલીક જે સેના ના ખાખમાં વધારો ન થાય તે બંધ કરવી પડશે.

—ખામાગ્વાટા ટેરીટરીના પદ્મશ્રી સેરેત્સે ખામા, જેઓ રૂથ નામની ગોરી ખાખને પરજીવાથી ઇન્કોર્પોરેટમાં રહેલાં ત્યારે ત્યાં બે બાળકો થયેલાં ગયે વરસે તેઓ સહકુટુંબ સેરેત્સેમાં સ્થાયી થયા હતાં તેમની સાત વર્ષની ટીકરીને ત્યાંની યુરોપીયન શાળામાં હમણાં દાખલ કરી છે.

સ્વદેશના સમાચાર

—જયપુર બેંકને ૧૯૫૬નો નફો ૯.૮૧ લાખ રૂ. થયો છે. ૧૯૫૫નો નફો ૬.૨ લાખ રૂ. હતો.

—ભારતભરમાં ૨૬મી જાન્યુઆરીએ "સ્વાતંત્ર્ય દિન" યાનદાર રીતે જાહેરવાયો હતો સઘળે રોજની અને ઉત્સવે થયા હતા.

—રાજ્ય છઠા જ્યોર્જના મહારાવાળી ભારતની ચલણી નોટો ૧૯૫૭ના માર્ચ ની ૩૧ પછી સ્વીકારાશે નહીં એવી રીઝર્વ બેંકે જાહેરાત કરી છે.

—ભારતમાં ૧૩૪૮ જેટલા વિજ્ઞાનીઓ અને યંત્રવિજ્ઞાના વિશરદો બેઠાર છે એમ વિજ્ઞાની સંશોધનના મંત્રીએ સંસદમાં જણાવ્યું હતું.

—મુંબઈમાં ૬૨ કરોડ રૂપિયાના ખર્ચે બુનર્મ રેલમાડી નાખવા મુંબઈની ડેરપોરેશને પ્રાયમિક તપાસ શરૂ કરી છે. એ માટે રશિયા પાસેથી ૬૦ કરોડની લોન લેવા ધારી છે.

—સાંવતરાડીથી ગોઅન નેશનલીસ્ટો તરફથી જણાવાયું છે કે ગોવાની પોલીસની ખુબ તકદારી છતાં ભારતના સ્વાતંત્ર્ય દિને ગોવામાં ઘણાં રથજો ઉપર ભારતનો ત્રિરંગી રાષ્ટ્રધ્વજ ફરકા વાયો હતો.

—ટેટમેકેન્ડ સૌરાષ્ટ્ર બધા જ ખર્ચ, ખસારો વગેરેની જોતવાઈ બાદ ૨૨.૭ લાખ રૂ. નો ગ્રોક્રમો નફો કર્યો છે. વધેલા ખર્ચ અને વ્યાજના ઉભા દર છતાં બેંક માટે આ નવો વિક્રમ છે.

—જામશ્રી રજીસ્ટર્સિંહજી સ્પી. એન્ડ વીર્વાઈ મીલે જીનમાં પુરા થયેલાં વર્ષ નો નફો ૪.૧૯ લાખ રૂ. કર્યો છે. આગલા વર્ષનો નફો ૪.૨૨ લાખ રૂ. હતો. શેર દીઠ ૬૦ રૂ. વ્યાજ અપાયું છે આમલા વર્ષે ૫૦ રૂ. અપાયું હતું.

—કમ્બોના મહારાવ શ્રી મદનસિંહજી સવાઈ બહાદુરને નોર્થ આંધ્રના ભારતીય એલચી તરીકે નીમવામાં આવ્યા છે. નેઓ પોતાનો આ હોદ્દો આવતા માર્ચ મહિનામાં સંભાળી લેશે.

—સામ્પાદી આગેવાન શ્રી ગોપાલનને અમદાવાદની ધરપકડ વખતે સાબર મતી જેલમાં રખાયેલા ત્યાં તેમને જે જેલનો અનુભવ મળ્યો તેને આધારે તેમણે મુંબઈ સરકારની જેલ મુધારા-ઓની પ્રસંશા કરી છે.

—૩૦મી જાન્યુઆરીએ આંધીજના નિર્વાણ દિને સર્વે શહીદોને કે જેમણે રાષ્ટ્રના સ્વાતંત્ર્યપ્રયત્નમાં આહુતિ આપી હતી, તેમને અંજલિ આપવા બપોરે ૧૧ વાગ્યે બહુ કામકાજ બંધ કરવા માં આવ્યું હતું, અને બે મીનીટ બધા એ શાંતિથી પ્રાર્થના કરી હતી.

—કાશમીરના વડા પ્રધાન બક્ષી ગુલામ મહમદે જમ્મુમાં એક જંગી જાહેર સભામાં પ્રવચન કરતાં જણાવ્યું હતું, કે સલામતી સમિતિ અથવા જનતાની ઠેક પછી સત્તા હોંદ સાથે જોડાવાનો કાશમીરે જે નિર્ણય લીધો છે, તેમાં ફેરફાર કરી શકશે નહિ, એ નિર્ણય માત્ર કાશમીર વિધાન સભાનો જ નહિ પણ કાશમીરની પ્રજાનો છે.

—ત્રીજી નદીને કાંઠે જ્યાં નહેરુનું બાંધકામ ચાલે છે, ત્યાં રફેટકંઠવેશો રાખેલાં. તેમાં એકાએક આગ ફાટી નીકળતાં ચાર માણસો મૃત્યુ પામ્યાં અને સાતને અંગીર ઇજા થઈ છે.

—આંધી નિર્વાણદિને દીલ્હીની એક પ્રચંડ જાહેરસભામાં બાપજી આપતાં કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ટેબરે જણાવ્યું હતું કે આંધીજના સિદ્ધાંતો અનુસાર રાષ્ટ્રને ઘડવાને માટે પ્રજાએ કટિબદ્ધ બનવું જોઈએ, આંધીજની એક મોટી ફેબ્રુગી એ હતી કે એમણે આપણને આમ જનતામાં શ્રદ્ધા રાખતાં રીખવ્યું. પ્રજાની તાકાતનું એમણે આપણને બાન કરાવ્યું. એજ પંથે આપણે આગળ વધીએ તો એમાં જ આપણી સુકિત છે.

—કાશમીર હોંદ જોડે સંપુર્ણ રીતે જોડાયું તેના પ્રથમ ચિન્હ તરીકે, કાશ મીર વિજ્ઞાનસભાના સભ્યોએ નવા હોંદના પ્રમુખ પ્રત્યેની વક્ષાદારીના નવા શપથ ૨૬મી જાન્યુઆરીએ લીધા હતા.

—યુટેલ્પી અંગે કોંગ્રેસ અને અકાલી ઓ વચ્ચે જે બંબાણ પડેલું તેનો ઉકેલ આવી ગયો છે. રાજસ્થાનના પ્રધાનો યુટેલ્પીમાં ઉભા રહેવાની ના પાડતા હતા, તેને પણ સમજાવી લેવા માં આવ્યા છે.

—કાશમીરના પ્રથમ વિધે શ્રી રાજ ગોપાલનાચારીએ કહ્યું કે કાશમીરની ખાખતમાં વચ્ચે પડવાનો સંયુક્ત રાજ્ય સંરમાને અધિકાર નથી. રાજ્યસભા ની પુનર્વહેંચણી કરવાનું કામ એ સંસ્થાનું જ નહીં હોઈ શકે.

—સરહદના આંધી ખાન અબ્દુલ મહાર ખાનને એક દીવસની કેદની સજા તથા ૧૪૦૦૦ રૂપિયાના દંડની સજા કરવામાં આવી હતી. અને તેમને પાકીસ્તાનની વિરુદ્ધ પ્રચાર ન કરવા ની ચેતવણી આપવામાં આવી હતી. દંડ ન કરે તો તેમની માલ મીલકત જપ્ત કરવાનો હુકમ આપ્યો હતો.

—આંધીજનાં બાણે જુલ કુવરબેનનું ૭૨ વર્ષની વયે રાજકોટમાં તા. ૨૪-૧-૫૭ના દિને અવસાન થયું છે જેમ ની સ્મશાનયાત્રામાં ગાંધી કુટુંબના સભ્યો અને કાર્યો જોડાયા હતા. એમ ના અવસાનથી તેમનાં ૯૫ વર્ષની વય નાં માતા અને આંધીજના મોટાં બહેન શ્રી ગોહીબેનને મોટા આઘાત લાગ્યો છે.

લોરેન્ડો માર્કવીસ જનારને ચેતવણી

યુનીયનમાંથી મોટુંગીઝ પ્રદેશમાં ફરવા જનાર પોતાના પાસપોર્ટમાં "સાઉથ આફ્રિકન સીટીઝન" લખાવવું જોઈશે. જેમના પાસ-પોર્ટ પર "ઇન્ડિયન નેશનાલીટી અનડીટરમીન્ડ બ્રિટીશ સબ્જેક્ટ" લખેલું હશે તેમને સરહદ જોળાવવા નથી દેતા.

—ગ્વાલીયર જીલ્લાના એક આમમાં સવા માઇલની સડક બાંધવા સરકારી ઇન્જનેરોએ એક લાખ રૂપિયાનો અંદાજ બતાવી પડતી કે તે ત્યાંના સાધુ સ્વાત્માનંદે પોતે ૧૦ વરસથી મૌન પાળતા તે છોડીને ગામડાના લોકોને શ્રમદાન માટે હાકલ કરી પાંચ માસ માં કરો પણ ખર્ચ કર્યો વિના પુરી કરી છે.

—ભારતથી ગોળીખારની નીશાનબાજ માં ભાગ લેવા ઓલીમ્પીક ત્રીજા એક બાઇને છેલ્લી ઘડીએ ત્યાં જોરોલેનમાં પહોંચાડ્યા પછી ખબર પડી કે હરિદ્રાઈ માં દરેક દેશ તરફથી બે જ હરિદ્રાઈ ઉતરી શકે છે જેથી તે બાઇને તરત જ પાછા દેશ આવવું પડ્યું હતું.

—પાકીસ્તાની વ્યાપારી પ્રતિનિધિ-મંડળ કરાંચીથી ગોવા જવા રવાના થઈ ગયું હતું. આ પ્રતિનિધીમંડળ "ભારત ની આર્થિક નાકાબંધી તોડી નાંખી પાકીસ્તાન અને ગોવા વચ્ચેના વ્યાપારી સંબંધો વધુ ગાઠ રચાવશે.

—આંધ્ર કૃષિ પ્રધાન શ્રી પી. રેડ્ડીએ જણાવ્યું હતું કે રશિયાએ આંતર રાષ્ટ્રીય બાવે ભારતમાં તમાકુ ખરીદવાનું

કચ્છ કચ્છ છે. રક્ષિયાની આ જોર થી તમાકુની ખલરમાં અને તેમાં ખાસ કરીને આંધ્રની ખલરમાં થયેલો ભરાવો દુર થશે. આંધ્રમાં લગભગ હોંદના ૮૦ ટકા તમાકુનો પાક થાય છે. શ્રી રેડીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ડા. પંજાબના દેશગુપ્ત તાજેતરમાં રશિયાની મુલાકાતે ગયા હતા ત્યારે રશિયાએ ભારતમાંથી તમાકુની આયાત કરવાની તકનીક દર્શાવી હતી. રશિયાનો સહકારી ધોરણે ઉત્પાદન કરનારા એ પાસેથી તમાકુ ખરીદવાનું પસંદ કરશે.

—ભારતના વોર્શીંગટન ખાતેના એલચી શ્રી જી. એલ. મહેતા ડુંક વખત માટે આ માસ દરમિયાન હોંદની મુલાકાતે આવ્યા છે. અને તેઓ મધ્યપૂર્વ માટેની અમેરીકાની શાંતિ યોજના અંગેનો પોતાનો હેવાલ વડા પ્રધાન શ્રી નહેરુને સુપરત કરશે. આ યોજના અંગે શ્રી મહેતાએ અમેરીકાના બિદેશ ખાતા પાસેથી ટેલેગ્રાફ રપોર્ટ કર્યો મેળવી લીધાં છે.

—નવી દીલ્હીમાં ભારતના સ્વાતંત્ર્ય દિને ડા. રાજેન્દ્રપ્રસાદે રાષ્ટ્રપતિ ભવન માં યોજાતા મેળાવડામાં ચાર દળર મહેમાનોએ હાજરી આપી હતી. આ મેળાવડા સંઘળી પાર્ટીઓ પૈકી યથાર્થ લોકસાચનનાં પ્રમાણરૂપે ગણાયો છે. આમંત્રિત વ્યક્તિઓમાં પં. જ્વાહરલાલજી, ડા. રાધાકૃષ્ણન, ખીન પ્રધાનો, એલચીંગો, અધિકારીઓ, ખીન અધિકારીઓ ઉપરાંત શિક્ષકો, સાધારણ વેપારીઓ, લક્ષ્મી અમલદારો અને પંખપાળા સીપાઇઓ પણ હતા.

વિદેશની વિવિધતા

—લંડનથી સત્તાવાર જણાવાયું છે કે: ખરમુદામાં માર્ચની ૨૧ થી ૨૪ સુધી પ્રેસીડેન્ટ આઈઝનહાઉસની મી. હેરોલ્ડ મેકમીલન સાથે મુલાકાત થશે અને વોર્શીંગટનમાં ફેબ્રુઆરી ૨૬-૨૭મીએ ક્રાંસના વડા પ્રધાન મોટથો ખાપ મોલેટ ને મળશે.

—યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ સાથેનો આર્થિક સંબંધ નિકસાવવા માટે પોલેન્ડથી એક મીશન ડુંકમાં વોર્શીંગટન જશે.

—હમણાં મળી ગયેલ. મેલબોર્ન-આસ્ટ્રેલીયામાં મુળતંત્રિક વિશ્વમેળા-ઓલિમ્પીક ગેમનાં સોળમાં અધિવેશનનો ખર્ચ સાડા પાંચ કરોડ રૂપિયા થયો હતો.

—જીજ્ઞાસુ અને એશીયાના ટેલેગ્રાફ દેશમાં ભાતના ક્યારડામાં માહતીઓ પણ ઉઠેરાય છે ને ચોખાનો પાક લખતી વખતે ખેડૂતોને ખાવાના ઉપચોખામાં આવી શકે છે.

—જ્યતમાં જુનામાં જુની ધારાસભા ડ. સ. ૯૩૦માં આઇસલેન્ડમાં રથપાચેલી એમ મનાય છે તેના રાજ્ય કતો

આમાં ઈમિગ્રા વાળી ટોપી પહેરવાનો રીવાજ હતો તે આજુજ છે.

—લંડનની વીલ્સ ટોબેકો કુંના ગુજરી ગયેલા અમરૂષી લોડ્સ કુલ્વર્ટન ઝોફ બેટસફર્ડની એસ્ટેટ પા. ૪૨,૬૮,૨૭૦ માંથી પોણા ભાગ એટલે પાઉંડ ૩૧,૫૫,૪૯૩ ઉચ ડ્યુટી તરીકે સરકાર માં ગયા છે.

—ફેબ્રુઆરીની ૭મીએ ડ્રસેલ્સનાં “લા આફ્રિક એટ મે મોન્ડે” માસિકના તંત્રી પોલ ફેબોને બેલજીયમના ત્રણ રાષ્ટ્રિય ઇલકામ પૈકીનો “નાઇટ ઝોફ ધી જોડર ઝોફ લીયોપોલ્ડ ખીન” નો નાઇટ ડુડનો ઇલકામ આપાયો છે.

—યુરોપમાં એકતા વધારવાના હેતુથી બેલજીયમ, લક્સમબર્ગ, સ્વીટઝરલેન્ડ અને પશ્ચિમ જર્મનીની સરકારો વચ્ચે પાસપોર્ટ, પ્રવાસ પરવાના વિના એક ખીનના દેશની મુલાકાતે એમના નામ રીકો જઈ શકે એવા કરારો ગયા છે.

—કોમનવેલ્થ રીલેશન્સના અન્ડર સેક્રેટરી મી. સી. જી. એલપોર્ટે જીટી ફેબ્રુઆરીએ જણાવ્યું છે કે ગયા વરસ ના પહેલા નવ મહિનામાં ખ્રીટનથી ૩૧,૬૭૦ ખ્રીટીશો ડેનેડા; ૨૫,૩૪૪ ઓસ્ટ્રેલીયા; અને ૮,૩૩૦ ન્યુઝીલેન્ડ વસવાટ માટે ગયા છે.

—એક અમેરીકન ચોરને અદાબતમાં ખડો કરવામાં આવ્યો ત્યારે નાની ‘શીઆટ’ મોટર ચોરવાના આરોપનો તેણે ઇનકાર કર્યો અને આરોપનામાંમાં સુધારો કરાવીને ‘કેડીલેક’ મોટરનું નામ લખાવ્યું પોતે સારામાં સારી મોટર સિવાય ખીજી કોઈ મોટર ચોરતો નથી એવો ખુલાસો કર્યો હતો.

—કુનીયામાં અઢી લાખ જુદી જુદી ચોપડીઓની પાંચ અખજ નકલ દર વર્ષે બહાર પડે છે. જેનો નવ દશાંશ ભાગ અંગ્રેજ, રશીયન, ફ્રેન્ચ, જર્મન જાપાનીસ, ઇટાલીયન, રુપેનીશ અને ચીની ભાષામાં છપાય છે. બાર ટકા ના દેશો ચોપડીઓ ઉપર આયાત જકાત લે છે.

—‘રોન્ડીનેવીયન એરલાઇન્સ સીસ્ટમ’ તરફથી વિમાન બદલવા સિવાય ૮૦ હવાઇ કલાકમાં પૃથ્વીની પ્રદક્ષણા થાય એવી પહેલી પેસેન્જર સર્વિસ શરૂ થવાની છે. જેનો પહેલો ટરપો કોપન હેગનથી ટોક્યો, કુવના રસ્તેથી અને પછી દક્ષિણ એશીયા અને યુરોપમાં થી પાછા કોપનહેગન આવશે.

—પાંચ વરસપર ઇટાલીના સમાજ વાદી પણ સાંખ્યવાદી વલજીવાળા પીયોત્રો નેતીને સ્ટાલિન શાંતિ પારિતોષક અને સવા લાખ રૂપિયાનું ઇનામ મળેલું. તે હમણાં સોવીયેટ ફેગેરીપર કરેલા અમાનુષી હુમલાના વિરોધ રૂપે પોતાનું ધર ગીરા કુકોને પણ તે નાણા સહિત પાછું આપવાની તકનીકી ખતાવી છે.

ઈસ્ટ આફ્રિકાના વેપારીની અનુકરણીય ઉદારતા

નિયંત્રણીના શ્રી મહામદઅલી રતનશી એ નાયરોબીમાં બહુ સારા વેપારી લક્ષ્માં આવેલી અને આશરે શી. ૧૬૦,૦૦૦ની આવક વાળી, શીર્કીંગે ૨૫ લાખની ગ્રોપર્ટીનું ટ્રસ્ટ કરી બધી કોમના એક સ્વતંત્ર તથા ડેજવણીના કાર્યમાં રસ ધરાવતા ટ્રસ્ટી મંડળને સોંપી છે. યુરલીમ વીભાગમાં આરમો અને સોમાલીઓનો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે અને તેમને ટ્રસ્ટની આવકમાંથી

પરદેશમાં દર વર્ષે ૩૦ વિદ્યાર્થીઓ વિવા સંપાદન કરી ચક્રશે અને એ આ દેશમાં તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે તો ૮૦ વિદ્યાર્થીઓ દર વર્ષે લાભ લઈ શકશે. આ ગ્રોપર્ટી આ દેશમાં વસતા બધી કોમના બાઇઓ ની મદદ અને સહકારથી કરેલી કમાણી માંથી લેવાયેલી હોવાથી અમુક અને સારા એવા ભાગ તેઓ તેમને જ પાછો આવે છે. આવા લખલો આ દેશના ઇતિહાસમાં પહેલો જ છે.

શ્રી મોરારજી દેસાઈ સામે સાંખ્યવાદી નેતા

ભારત સરકારના ચાર પ્રધાનો લોક સભાની ચુંટણીમાં મુખ્ય પ્રાંત માંથી ચુંટાવા ઉભા રહ્યા છે. તેઓ સીધા સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર સમિતિ અથવા તે મહાગુજરાત જનતા પરિષદના ઉમેદવારોની સામે હરિક્ષાઈ કરશે. ભારતના વ્યાપાર ખાતાના પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈને ગુજરાતના સાંખ્યવાદી નેતા અને મહાગુજરાત પરિષદ નિયુક્ત શ્રી દિનકર મહેતા સાથે હરિક્ષાઈ કરવી પડશે. સુરત વિભાગમાં ત્રીજા ઉમેદવાર ડા. એમ. કે. દિક્ષીત ને ગુજરાત જનસંઘના નેતા છે તેમણે ઉમેદવારી પાછી ખેંચી લીધી છે. મુખ્ય શહેરના ઉત્તર વિભાગમાં શ્રી વી. કે. કૃષ્ણમેનનેને પ્રજા સમાજવાદી અને સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર સમીતી નિયુક્ત

શ્રી પીટર આલવારે સાથે હરિક્ષાઈ થશે. અમદાવાદના બે મતદાર વિભાગનાં શ્રી ખંડુભાઈ દેસાઈને મહારાષ્ટ્ર જનતા પરિષદના વડા શ્રી ઇન્દુલાલ યાચિક સાથે હરિક્ષાઈ કરવી પડશે. અને સાંખર કોઠા જિલ્લામાં શ્રી ગુલજારી લાલ નંદા સામે ખીજી એક પરિષદના ઉમેદવાર શ્રી અમૃતલાલ આરોટ ઉભા રહેશે.

ચુકકીખીમ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીક્રલ
૧૨ બાકેલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાઇગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, બેદાનીસખર્, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

**જોઈએ છે
હાડકાં**

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડિંગિ પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો :

THE
BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA. NATAL.

સામાજિક ખબરો

[આ કોલોનામાં છપાતા સમાચારો અમને વ્યક્તિઓ તથા સંસ્થાઓ તરફથી મોકલાયેલા હોય છે. ઉચ્ચ તથા યુનીયન અને રેડિયોથી ની વિવિધ સંસ્થાઓના કાર્યકર્તાઓ પોતાના શહેરમાં બનેલા મહત્વના સામાજિક બનાવોની અમને જાણવા બેગ વિગતો મોકલશે તે તેમાંથી યોગ્ય ખબરોને સ્થાન આપવામાં આવશે.—વ્યવસ્થાપક.]

શ્રી ટ્રાંસવાલ મોટ યુવક મંડળ

ઉપયુક્ત મંડળની વાર્ષિક બહેર સભા તા. ૨૭-૧-૧૯૫૭ની રાત્રે બેહાનીસબર્ગના ગાંધી હોલમાં શ્રી યુનીયન હમનબાઇ ગાંધીના પ્રમુખ પદે મળી હતી. પ્રાર્થના બાદ મત વર્ષે ચયેલાં કામકળનો હેવાલ અને હિસાબ મંત્રી અને ખબરની તરફથી રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો જે સર્વાંગ મતે પસાર થયો હતો. પછી નીચે મુજબ કાર્યકર્તાઓ ચુંટાયા હતા.

પ્રેટન : રજુહાડબાઇ ઘેલાબાઇ; પ્રમુખ : લલુબાઇ પરજુબાઇ મોદી; ઉપપ્રમુખ : હમનબાઇ દુલ્હાબાઇ મોદી અને નાયુબાઇ રામબાઇ; મંત્રી ઓ : હમનબાઇ બીખાબાઇ મોદી અને હાથોરબાઇ મગનબાઇ કાલીદાસ

ગાંધી; ખબરનીઓ : નાયુબાઇ હર-જીવનદાસ અને યુનીયન હમનબાઇ ગાંધી; ઓડીટર : ન્યંતીલાલ લલુબાઇ મોદી.

કમીટી સભ્યો : શ્રી વેણીલાલ મગનબાઇ મોદી, જમનાદાસ વિદ્યુલબાઇ, નગીનબાઇ નારજુબાઇ, મણીલાલ કુકીરબાઇ, હમનબાઇ રામબાઇ ગાંધી, યુનીયન બાણાબાઇ મોદી, ગાંડાબાઇ મગનબાઇ કાલીદાસ ગાંધી, ગાંડાબાઇ ગણાબાઇ.

મરજુ નોંધ અને આભાર

કેપટાઉનના શ્રી નરસીંહ મોરારના ધર્મ પત્નીનું દુઃખદ અવસાન થયું છે. તે પ્રસંગે તેમના દુઃખમાં જે સ્વજનો

એ દિલાસાઓ વિવિધ રીતે આપ્યા છે તે સર્વેનો તેઓ આ પત્રદ્વારા આભાર માને છે.

સાભાર સ્વીકાર

વી. લક્ષ્મણ કવે કવે પા. ૧-૦-૦૦

આગામી તહેવારો

સ્વ. કરતુરખા નિર્વાણ ન્યાંતિ શુક્રવાર તા. ૨૨ ફેબ્રુઆરી.

વિજ્યા એકાદશી સોમવાર તા. ૨૫મી ફેબ્રુઆરી.

મહા શિવરાત્રી ગુરુવાર તા. ૨૭મી ફેબ્રુઆરી.

શ્રીનીકસ સેટલમેન્ટ

શ્રીનીકસ સેટલમેન્ટ—એ આ દેશ માં મહાત્મા ગાંધીજીની સ્મૃતિ કરાવતું એક માનનીય સમારક હોય તેની આ દેશના તથા પરદેશના પ્રવાસીઓ અવાર નવાર માનપુર્વક મુલાકાત લેતા રહે છે. તાજેતરમાં આની જનારા સજ્જનો:

શ્રી અંબેલાલ હરિભાઇ લાડ (ડેવીસ વીલ ટ્રાંસવાલ), બચુભાઇ પરામભાઇ અને એસ. લાલા (ડરબન), શ્રીમતી મણીબેન એસ. લાલા અને ઝવેરબેન ભાયા તથા શ્રી ચાંતીલાલ એ. ગાંધી અને પુષ્પાબેન એસ. એ. ગાંધી (ડરબન).

બેહાનીસબર્ગના હાંદીઓને તક અને જીવું નક્ષીતું મીન્ટીંગ પ્રેસ (બેહાનીસબર્ગમાં)

વેચવાનું છે

લેનારને ધંધો શીખવવામાં આવશે

આજે જ લખો :

The Advertiser
C/O Indian Opinion,
P. Bag, — Durban.

દુકાનો ફ્લેટ સાથે આપવાની છે

બ્રીટિસ (Brits, Trol.)માં ઈન્ડિયન ગ્રુપ ડીકલેર થયેલા બર ખખરના લતામાં સારી પોઝીશનની નવી ગાંધીબી બે મોડર્ન ફ્રન્ટેજ વાળી દુકાનો, ઉપર રહેવાનાં ફ્લેટ સાથે આપવાની છે. લાઇસન્સ મળી શકશે. તા. ૧-૩-૫૭ થી રાખી શકાશે. વધુ વિગત માટે રૂબરૂ મલો.

માસ્તર બ્રધર્સ,
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
બેહાનીસબર્ગ.

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address : "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ધીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * * *

આખો દિવસ વેલ્ટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણુની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * * *

બોડીંગ અને લોહંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તે માત્ર પુરૂષ વર્ગને જ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નહું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અખર તે દેશમાંથી આવતા ઉતાડાઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

અમે દેશી સેવરથની સોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ઘાણુની દાળ, ખારેક, પિસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * * *

ઘરનું આંથેલું અથાણું અને સારી જાતના ખાપડ હંમેશાં તઈચાર હોય છે.

* * * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.